

Jože Lesar Kraigherjev nagrajenec

4. januarja na dan druge obletnice smrti revolucionarja, aktivnega družbeno političnega delavca in predvsem pobudnika in tvorca gospodarske reforme — Borisa Kraigherja, so 4. januarja bile v prostorih ustanovitelja nagrade Borisa Kraigherja, v Gospodarski zbornici SRS v Ljubljani prvič podeljene nagrade Borisa Kraigherja. S temi nagradami, ki bodo postale tradicionalne, se daje družbeno in materialno priznanje vodilnim in drugim strokovnjakom pri organizaciji in vodenju podjetij za izjemne dosežke trajnejšega pomena, ki odločilno skega položaja podjetij ali gospodarskih skupnosti in na uredeitev njihovih razvojnih perspektiv.

Posebna strokovna komisija je na svoji 5. seji 2. decembra lani soglasno sprejela sklep o podelitvi nagrad Borisa Kraigherja v letu 1969. Komisija za nagrado Borisa Kraigherja, ki so jo sestavljali: predsednik univ. prof. Albert Struna, dipl. inž., namestnica predsednika univ. prof. dr. Mara Bešter in člani doc. Tine Lah, Vilko Plešnar, dipl. inž., Vojo Ozim, dipl. inž., Mario Jež, dipl. inž., Bojan Plavec, dipl. oec., in Lado Rupnik dipl. prav., je dodelila to visoko priznanje:

— Ivanu Atelšku, generalnemu direktorju podjetja Gorenje iz Velenja,

— Jožetu Lesarju, glavnemu direktorju podjetja Brest Cerknica,

— Stojanu Perharcu, generalnemu direktorju TAM Maribor,

— Olegu Vrtačniku, glavnemu direktorju podjetja Meblo Nova Gorica in

— prof. dr. Alojzu Vadnalu in doc. dr. Viljemu Rupniku z ekonomske fakultetne univerze v Ljubljani.

S posebnim zadovoljstvom in ponosom smo sprejeli vest, da je med nagrajenci tudi Jože Lesar, človek, ki je v 18 letih vidnega razvoja podjetja z izrednim občutkom za gospodarsko ekonomski napredek, z izredno smiselnostjo za razvoj in ustvarjanje samoupravnih odnosov, z osebno prizadevnostjo in vztrajnostjo pripeljal Brest do zavidljivih rezultatov in uspehov, ki kažejo svojo spodbudo v nenehni modernizaciji poslovanja, rasti proizvodnje, izvoza, finančnih učinkov, standarda zaposlenih in sa-

moupravnih odnosov na vedno višji ravni. Veselimo se z njim in on se veseli z nami, da smo uspeli kot samorastniki uspešno prodreti v veliki svet, kjer kvaliteta in konkurenca neizprosno izvajata zakone ekonomike, v svet, ki je vodil kolektiv skozi šolo, ki vzgaja in vodi podjetje na vedno višjo poslovno raven.

Pri podelitvi tega pomembnega priznanja šestim slovenskim gospodarstvenikom so bili prisotni med drugimi tudi tov. Tito s soprogo, predsednik Skupščine SRS Sergej Kraigher, predsednik IS SRS Stane Kavčič, predsednik CK ZKS Franc Popit in predsednik SZDL tov. Janez Vipotnik.

V nadaljevanju posredujemo del govora Leopolda Kreseta, predsednika Gospodarske zbornice SRS ob podelitvi nagrad, poročilo komisije za nagrade Borisa Kraigherja, utemeljitev glede nagrajenca Jožeta Lesarja

in izvleček iz intervjuja tov. Lesarja za zagrebški Vjesnik (11. jan. 1969).

Leopold Krese:

Že pregled doseženih rezultatov gospodarjenja po panogah in posameznih gospodarskih organizacijah dokazuje pomembno resnico, ki se je pogosto vse premalo zavedamo: gospodarska reforma ni samo takšno ali drugačno razmerje v instrumentih družbene delitve ali v instrumentih poslovanja s tujino, marveč je to predvsem aktivizacija in usmeritev subjektivnih prizadevanj v gospodarjenju — čemur bi lahko rekli človeški dejavnik gospodarske reforme.

Pogosto pa ta človeški dejavnik radi poenostavljamo, identificiramo z nekakšnim anonimnim samoupravljanjem — razumemo ga samo kot institucionalno, družbeno politično kategorijo v vodenju podjetij. Vse premalo se zavedamo, da ima upravlja-

nje in vodenje poleg svojih lastninskih, upravljaljskih in drugih političnih sestavin tudi neko strokovno, objektivizirano sestavino, ki v marsičem odločilno prispeva h končnemu rezultatu in ki zato vsekakor nosi svojo težo odgovornosti — tako v primeru pozitivnih ali negativnih rezultatov gospodarjenja.

Eden od trenutnih pogojev za uspešno in kvalitetno odločanje samoupravnih organov v delovnih organizacijah je namreč njihovo strokovno in operativno zaledje — vodilni in strokovni kader, ki snuje, projektira in nato s polno odgovornostjo izvaja samoupravne odločitve. Zato pa je ta kader tudi materialno in moralno upravičen do ustreznega družbenega priznanja, kadar dosega dobre in celo izjemne rezultate.

K temu naj prispeva tudi nagrada Borisa Kraigherja, ki jo je v letu 1968 ustanovila Gospodarska zbornica SRS.

Nagrado smo imenovali po pokojnem Borisu Kraigherju, ki je 22. novembra 1965, v prvi fazi izvajanja gospodarske reforme, izrekel v pogovoru s političnim aktivom Slovenije tudi tole misel: »Zastareli gospodarstveniki so tisti direktorji in vodilni kadri v gospodarstvu, ki sicer reformo sprejemajo kot nujen in potreben korak v našem nadaljnjem razvoju, ne vidijo pa hkrati tudi novih prijemov, ki jih reforma zahteva v vodenju gospodarskih organizacij.«

Da bi nagradam Borisa Kraigherja zagotovili resnično družbeno reprezentativni in hkrati popolnoma znanstveni pomen, jih na podlagi izoblikovanih objektivnih meril podeljuje posebna komisija najbolj vidnih znanstvenih in operativnih delavcev s področja organizacije in ekonomije podjetij. To komisijo je imenovala skupščina gospodarske zbornice SRS na lanskem zasedanju. Nadaljevanje na 2. str.

Prvi Kraigherjevi nagrajenci so — v prisotnosti tovariša Tita — prejeli priznanja za svoje uspešno in plodno delo

Utemeljitev nagrade Jožetu Lesarju

Nagrada Borisa Kraigherja v znesku 20.000 din in diploma se podeli JOŽETU LESARJU, glavnemu direktorju Industrije pohištva »Brest« v Cerknici, kot priznanje za izjemne dosežke trajnejšega pomena v organizaciji in vodenju Industrije pohištva »Brest« v Cerknici v letih 1950 do 1968.

Glavnega direktorja Jožeta Lesarja sta za nagraditev predlagala Svet za gozdarstvo in lesno predelovalno industrijo gospodarske zbornice SRS in skupina vodilnih delavcev podjetja Brest. Glavni direktor Jože Lesar vodi podjetje že dobrih 18 let, ob njegovem nastopu je bilo podjetje usmerjeno skoraj izključno v žagarsko proizvodnjo in je zaposlovalo v sedmih manjših obratih okoli 300 delavcev. Danes zaposluje podjetje okoli 1500 delavcev, dobre tri četrtine vrednosti prodaje pa sestavljajo končni izdelki — furnirano in masivno pohištvo. S preusmeritvijo razvojnega koncepta proizvodnje in investiranja v izdelke visoke stopnje predelave se je podjetje kljub pomanjkanju industrijske tradicije na območju, kjer deluje, posrečilo uveljaviti kot pomemben proizvajalec pohištva ne samo na jugoslovanskem trgu, ampak tudi na tujih trgih, zlasti v ZDA. Podjetje »Brest« je največji jugoslovanski izvoznik pohištva, na konvertibilnem območju realizira skoraj polovico svoje prodaje, pri čemer izvažja v glavnem izdelke visoke stopnje predelave. Posebej pomembno pri izvozu na tako zahtevne trge je dejstvo, da je podjetje »Brest« skoraj 80 odstotkov svojega izvoza usmerilo na kupce, ki svoj lastni asortiment dopolnjujejo z »Brestovim« in gre torej za specifično obliko mednarodne kooperacije. Kljub tako visokemu deležu izvoza dosega podjetje ugodne finančne rezultate, ki so še toliko pomembnejši zato, ker je po reformi večina pohištvene proizvodnje v državi zašla v resne težave glede plasmaja in akumulativnosti. Podjetje posveča veliko skrb izumiteljstvu in tehničnim izboljšavam, organizacijo poslovanja, izboljšuje kljub neugodni lokaciji kadrovske strukturo ter skrbi za sodobno obli-

kovanje izdelkov in njihovo kvaliteto. Razvojni program podjetja s poudarjeno nadaljnjo ekspanzijo izvoza je jasno začrtan, za njegovo realizacijo pa je podjetje dobilo tudi kredit Mednarodne banke za obnovo in razvoj, kar je zaradi zahtevnosti meril, ki jih predpisuje banka za odobritev kredita, že samo po sebi pomembno priznanje dosežanj uspešnosti podjetja. Celotni dosednji razvoj podjetja, še posebno pa njegova razvojna zasnova, sta tako po sodbi predlagatelja kot po oceni komisije najtesneje povezana z osebno zavzetostjo in kreativnostjo nagrajenca glavnega direktorja Jožeta Lesarja.

Jože Lesar je bil rojen 24. oktobra 1917. Aktivno je sodeloval v NOB od oktobra 1941. Po osvoboditvi je bil na raznih političnih in upravnih položajih, med drugim je od leta 1947 do 1950 v predsedstvu vlade LRS vodil sektor za proizvodnjo in izvoz lesne industrije. V tem času je obiskoval večerno šolo in položil izpit za višjega industrijskega tehnika. Leta 1950 je bil imenovan za glavnega direktorja tedanjega LIP Cerknica, ki se je pod njegovim vodstvom razvilo v sedanjo Tovarno pohištva »Brest«. Nagrajenec opravlja vrsto funkcij v strokovnih in družbenih organih in ima več odlikovanj, med drugim red bratstva in enotnosti s srebrnim vencom.

Poročilo komisije za nagrade Borisa Kraigherja

V skladu s sklepom o ustanovitvi, pravili za podelitev nagrade Borisa Kraigherja in poslovnikom komisije je v lanskem juniju naša komisija v javnem tisku in s številnimi posebnimi pismi pozvala gospodarske in druge organizacije ter posamezne strokovnjake, naj se oglašijo s predlogi za podelitev te novo ustanovljene nagrade v letu 1969. Odziv je bil zelo zadovoljiv, saj je do zadnjega roka prispelo 69 predlogov za 59 kandidatov. Predlaganih je bilo 47 vodilnih gospodarstvenikov ter 12 drugih strokovnjakov iz gospodarskih, znanstvenih, raziskovalnih in drugih organizacij. Ob tolikšnem številu predlogov je treba ugotoviti dvoje:

1. Nagrada Borisa Kraigherja se je že ob sami ustanovitvi uveljavila v gospodarstvu kot imenitno družbeno moralno in materialno priznanje za izjemne dosežke gospodarstvenikov in praktično izpeljavo znanstvenih spoznanj, hkrati pa je izpolnila perečo vrzel v družbenem vrednotenju uspehov posameznikov in organizacij na področju gospodarstva. Na tem pomembnem področju družbene dejavnosti namreč v preteklih dvajsetih le-

tih nismo podeljevali posebnih priznanj v republiškem okviru za izjemne dosežke.

2. Že sama odločitev, da je kdo predlagan za nagrado Borisa Kraigherja, pomeni za kandidata izjemno častno priznanje, ki mu ga izreka okolje, v katerem deluje, in odlično oceno za njegovo delo, prizadevanja in rezultate.

Zavedajoč se odgovornosti, kakršno je komisiji naložil pomen te nagrade za imenom svetlega lika Borisa Kraigherja, odgovornosti, ki je bila posebno breme nečeta letos, ko podeljujemo to nagrado prvič, kandidatov za nagraditev pa je bilo predlaganih toliko, se je komisija podrobno poglabila v vsak predlog in analizirala dosežke vsakega kandidata za vrsto preteklih let. Kako obsežnega dela se je morala lotiti komisija, kažejo suhe številke, saj so sami predlogi zajemali nič manj kot okoli 2200 strani in je bilo za komisijo treba za vsakega kandidata izračunati in analizirati okoli 400 posameznih podatkov, ali vsega ga skupaj za vse kandidate okoli 22.000 podatkov. Zelo zahtevno nalogo pa je morala komisija opraviti ne samo zaradi velike

količine opredeljujočega gradiva, ampak tudi zaradi tega, ker so bili dosežki večine predlaganih na zelo visoki ravni. Komisija bi morala glede na kvaliteto letošnjih predlogov podeliti najmanj 30 do 40 nagrad, da bi nagradila vse tiste, ki tako priznanje zaslužijo.

Vsekakor sklep o ustanovitvi nagrade določa načeloma, da sme biti vsako leto podeljenih največ pet nagrad. Zato je morala komisija analizirati najrazličnejše in težko opazne podrobnosti med rezultati posameznih kandidatov ter hkrati merila, ki so določena že s pravili, še posebej zaostri. Pri tem je komisija pri dosežkih gospodarstvenikov posvetila izredno pozornost zlasti pomenu kandidatovega delovanja v podjetju v dolgi vrsti preteklih let, se pravi doseženim poslovnim rezultatom, zlasti še v smislu stopnje izvoza na konvertibilno območje, na katerem je poslovni uspeh še posebej otežen, razmeram, v kakršnih se je podjetje razvijalo, organiziranost podjetja in še posebej uporabi sodobnih metod v proizvodnji, poslovanju in obračunu, vplivu kandidatovega delovanja na razvoj ožje in širše gospodarske regije in pri tem še prav posebej zagotavljanju razvojnih perspektiv ne samo za lastno podjetje, ampak tudi za večje število sodelavcev, širjenje poslovanja in razvojne politike podjetja, zlasti še po reformi itd. Pri kandidatih iz vrst drugih strokovnjakov je komisija pri podrobnem ocenjevanju imela še posebej pred očmi prilagodilno vrednost njihovih znanstvenih dosežkov pa tudi konkretne uspehe v gospodarski praksi, dosežene po zaslugi kandidatov z uporabo sodobnih metod za pospeševanje proizvodnje in poslovanja. Po dolgotrajnih in kar se le da skrbnih analizah se je komisija odločila za nagrajence, ki jim danes podeljujemo ta visoka priznanja za dolgoletno in zelo uspešno delovanje v gospodarstvu in za njegove koristi. Njihovi dosežki pri delu in dosežki številnih drugih kandidatov, ki bodo prejeli to visoko družbeno priznanje v prihodnjih letih, so nedvomno dokaz, da naše gospodarstvo dejansko in dosledno napreduje po poti, ki jo je začrtal tvorec naše gospodarske reforme — pokojni Boris Kraigher.

IZVLEČEK IZ INTERVJUJA S TOV. LESARJEM ZA VJESNIK

To prvo desetletno obdobje je bila era velikih naporov, investicij, študija, programske specializacije. Istočasno pa tudi era velikega, skupnega zanosa (Lesar: »Bili so dnevi, ko sem moral reči delavcem, da nimamo denarja za zidarja in da moramo sami namesto 8 delati 12 ur«). Morda je prav to Jožeta Lesarja, Ribničana, ki je s 14 leti prekinil šolanje in odšel v poklic, Lesarja katerega so leta 1942 Italijani obsodili na 99 let ječe in ki je takoj, ko je ušel iz italijanske trdnjave, oblekel partizansko uniformo, da bi konec vojne pričakal kot vodja partijske šole za Primorsko in Gorenjsko — za vedno privezalo na ta kraj in na te ljudi.

Brestu pomeni prav to pravkar začeto leto nov preobrat. Na pragu je kompletna modernizacija in rekonstrukcija. V relativno kratkem roku, do začetka leta 1970, ko pričakujemo, da bo ta modernizacija zaključena, se bo samo s povečanjem okrog 150 zaposlenih, povečala vrednost proizvodnje za okrog 60 %, izvoz pa bo znašal v enem ali dveh letih 7 milijonov dolarjev.

»Brez Cerknice in Bresta verjetno tudi v prihodnje ne bi mogel,« pravi Lesar in doda: »Visoko priznanje, nagrado Borisa Kraigherja, občutim kot priznanje staremu članu kolektiva. In samo misel, da bi bilo lahko to priznanje samo moje lastništvo, se mi zdi nesprejemljiva in nepoštena...«

IZPOSODJENO PRI NEDELJSKEM DNEVNIKU:

PRVIM NAGRADAM NA ROB

Preteklo soboto so v Ljubljani v prisotnosti predsednika republike Tita podelili šestim slovenskim gospodarstvenikom nagrade za izjemne dosežke na njihovih delovnih mestih. Po zaslugi Gospodarske zbornice Slovenije, ki je nagrade razpisala, je bilo tako prvič v povojnih letih ustrezno ovrednoteno tudi izjemno pomembno področje družbene dejavnosti — gospodarstvo.

Nagrade so dobili tisti, ki največ prispevajo k hitrejšemu razvoju naše dežele in ki jih zatorej resnično zaslužijo. To misel je podaril v svoji čestitki tudi predsednik Tito.

Izmed 59 kandidatov je komisija predložila za nagrado naslednjih šest tovarišev: Ivana Atelška, direktorja tovarne Gorenje iz Velenja, Jožeta Lesarja, direktorja tovarne Brest iz Cerknice, Stojana Perhauca, direktorja TAM iz Maribora, Olega Vrtačnika, direktorja Meblo iz Nove Gorice in dr. Alojza Vadnjala ter dr. Viljema Rupnika z ekonomske fakultete v Ljubljani.

Ko pregledujemo seznam nagrajenecv in njihovo delo, izraženo v gospodarski rasti delovnih organizacij, ki jih vodijo, oziroma v ugledu znanstvene ustanove, ki ji pripadajo, potem se nam ob misli, ki smo jo poudarili že v začetku, vsiljuje tudi zaključek, da so izjemni delovni rezultati, ki so jih med kopico kandidatov pripeljali v ožji izbor in do upravičene nagrade, predvsem plod njihovega dolgoletnega delovanja v isti delovni organizaciji in na istem delovnem mestu. Če pogledamo imena prve polovice nagrajenecv, direktorje znanih slovenskih delovnih organizacij, lahko ugotovimo, da ga ni med njimi, ki ne bi imel vsaj 15 let »nepretrganega« delovnega staža na istem delovnem mestu.

Morda tega elementa izmed mnogih, ki se ponujajo za premislek, ne bi kazalo niti posebej poudarjati; ni nam namreč do tega, da bi za vsako ceno zagovarjali monopolizem na slehernem delovnem mestu. Monopolizem je zagotovo nekaj slabega in je toliko bolj škodljiv, kolikor slabše je posamezno delovno mesto zasledeno. Nedelavnih ljudi, nesposobnežev brez znanja in drugih kvalitete ni

moč trpeti na vodilnem delovnem mestu celotno reelekcijsko dobo in narobe: delovnemu in sposobnemu strokovnjaku ni moč vsaka štiri leta po mili volji pretipati obisti samo zaradi nekega reda, še zlasti, če tako pretresanje ni prav nič strokovno, marveč pogosto celo zelo osebno.

Menimo, da prav zavoljo slednjih velja poudariti nekatera dejstva, ki se nam porajajo, ko razmišljamo o nagrajenecih.

Teoretično se sicer strogo držimo načela, da reelekcijska doba ni tista čarobna mera, ki naj slehernemu odmeri njegov »čas trajanja«. Pravimo, da je potrebno slabe voditelje zamenjati prej, dobre pa pustiti. Do sem lepo in prav! Sedaj pa vzmimo, kako je v praksi. So delovna mesta direktorjev in drugih vodilnih uslužbencev pravilno zasedena? Trdimo, da v večini primerov so, da pa so tudi izjeme. Toda, mar naj zaradi izjem pišemo pravila?

Pa vzmimo, da vodilna delovna mesta niso ustrezno zasedena. Potem bomo prej ali slej morali zanje dobiti ustrezne ljudi. Če jih ne bomo dobili na prvo roko, jih bomo morali pač iskati, dokler jih ne najdemo. Pri tem verjetno ni dobro, če nekdo — pa čeprav zakonodajalec — določa dolžino presledkov med iskanjem.

Očitno gre vsej družbi, zlasti pa tistim, ki so prizadeji, za to, da dobimo sposobne, prizadevne in strokovne vodilne kadre. To je strategija. Njih iskanje in nameščanje pa je taktika. Ker se pri nas zakonodajalec v nasprotju z vsemi pravili ukvarja s taktiko, se s strategijo ukvarjajo vsi drugi, ki bi se v normalnih razmerah morali ukvarjati s praktičnimi problemi izvajanja določene politike. Zato z obravnavanjem kadrov nikamor ne pridemo, ne zavoljo »monopolizma«, kakor radi tarnamo. Praksa nam venomer potrjuje spoznanje, da je za uspeh take ali drugačne sorte treba biti tudi in predvsem strpen in stabiliziran. Prvi nagrajenec s področja gospodarske operative dokazuje, da je pot do resničnih uspehov dolga in da zahteva ustaljeno, delovno, strokovno in za vse napredno vodstvo in tudi ustajanje pogoje poslovanja. Brez tega nikoli ni moč vedeti, kdo je za kaj kriv in kdo zaslužen.

Nedeljski NN

Pravilnik o varstvu pri delu v TP Cerknica sprejet

Organi samoupravljanja Tovarne pohištva Cerknica so po štirimesečnem vsestranskem temeljitom proučevanju in javni obravnavi, ki je bila med člani kolektiva, sprejeli Pravilnik o varstvu pri delu. Ob tej novici se bo verjetno marsikateri član kolektiva BREST ali širše javnosti spraševal, kakšni vzroki so narekovali izdelavo in sprejetje Pravilnika o varstvu pri delu v Tovarni pohištva Cerknica.

Poleg mnogih vzrokov, ki so nas prisilili k izdelavi Pravilnika o varstvu pri delu, mislim, da so najvažnejši tile: sam zvezni temeljni zakon o varstvu pri delu, ki je bil sprejet v juniju 1966 leta. Ta zakon predpisuje delovnim organizacijam vso skrb in dolžnost za organizacijo in izvedbo varstva pri delu. K izdelavi Pravilnika o varstvu pri delu pa nas je silila tudi humanost do delovnega človeka, kar je bistvo naše socialistične družbe, in pa sama ekonomska potreba po reabilnosti poslovanja. Statistično je ugotovljeno, da zaradi hitrega razvoja in naraščanja števila najmodernejših strojev narašča tudi število izgubljenih delovnih dni, to pa je denar. Izguba še ne bi bila tako strašna. Najhujše so razne nezgode in nesreče, ki imajo za posledico maj-

hne lahko pa tudi zelo velike stopnje invalidnosti ponesrečenega člana delovne skupnosti. Poleg že omenjenega pride do raznih pritožb s strani Zavoda za socialno zavarovanje, kar ponovno denarno in moralno obremenjuje gospodarsko organizacijo.

Da bi takemu stanju naredili konec, ali vsaj to stanje kar najbolj omejili, smo bili primorani sprejeti Pravilnik o varstvu pri delu. Saj je s pravilnikom, ki je pogojen z zahtevami zakonskih dokumentov in dejanskega obstoja stanja v proizvodnji, natančno določena in razčlenjena vsaka naloga glede varstva pri delu, od najbolj preprostega dela v tovarni pa vse do vodilnega mesta, to je do direktorja tovarne.

Torej sprejet je pravilnik o varstvu pri delu, z njim pa tudi naloga vsakega člana kolektiva Tovarne pohištva Cerknica v zvezi z varstvom pri delu. Sprejete naloge mora vsak član TP Cerknica zavestno, natančno in sprotno izpolnjevati. Zavedati se moramo, da z doslednim izvajanjem nalog o varstvu pri delu, ki nam jih predpisuje sprejeti pravilnik, koristimo direktno nam samim, posredno pa tudi celotni družbi.

T. Urh

Značilnosti poslovne politike 1969

Triletna doba in uspehi v uresničevanju načel gospodarske reforme so ob naši poslovni politiki potrdili pravilnost načrtovanja glede razvoja podjetja. Dosegli smo stopnjo utrjenega samoupravljanja smo dosegli večje dejansko zanimanje delavcev v celotnem poslovnem postopku.

Kazalci uspešnosti poslovanja za leto 1968 nam zgovorno pričajo, da smo cilje poslovnosti v preteklem letu uresnili, saj smo povečali obseg proizvodnje in prodaje za 30 %, izvoza za 17 %, dohodek je bil večji za 22 %, poprečni osebni dohodki na zaposlenega pa so se povečali od 82.000 S din v letu 1967 na 105.000 S din.

Osnovna značilnost poslovnosti za leto 1969 je, da temelji na blagovno tržnem gospodarstvu, na spremenjenih tržnih pogojih, ko se družba kot posrednik med podjetjem in tržiščem umika in ko prehaja odgovornost za enostavno in razširjeno reprodukcijo neposredno na podjetje. Tržno gospodarstvo pa zahteva zahtevnejše oblike funkcionalnega samoupravljanja, pri čemer je treba uveljaviti polnomočja in odgovornosti strokovnih kadrov.

Po temeljitih študijah, tako zunanjih, kot notranjih pogojev poslovanja, predvidevamo, da bomo povečali v tem letu obseg proizvodnje za 30 %, izvoza za 26 %. Dohodek se bo predvidoma povečal za 29 %, osebni dohodek

na zaposlenega za 8 %, ostanek dohodka pa za 34 %.

Postavljene cilje bomo dosegli z modernizacijo, s povečanjem števila zaposlenih, predvsem pa še strokovnih kadrov za 4 %, s funkcionalnim izobraževanjem delavcev za obvladovanje zahtevnejše tehnologije, s povečano proizvodnjo, s krepitvijo reprodukcijske sposobnosti in z boljšim izkoriščanjem kapitala.

Kaj predvideva poslovna politika na področju proizvodnje?

Modernizacijo moramo izvesti v predvidenem roku. Glede na spremenjene pogoje proizvodnje je treba povečati serije, zožiti proizvodni program in selekcijo proizvodnje glede na rentabilnost, tehnološke pogoje in razvoj izbire izdelkov v smeri visoko kvaliteten izdelkov. Da bomo obdržali celovitost programa in istočasno dosegali najboljšo delitev dela, je treba razvijati sodelovanje. Za izpolnitev proizvodnega programa je predvidena še vrsta ukrepov na vseh področjih, ki neposredno ali posredno vplivajo na proizvodni postopek od organizacije dela, tehnologije, oskrbe, kadrov do nadzora kakovosti.

Na področju prodajne dejavnosti poslovna politika jasno dokazuje, da je potrebno izpolniti izbiro izdelkov v smeri zahtevnejših oblikovnih, konstrukcijskih

in funkcionalnih rešitev in po tržnih raziskavah doseči najboljše možnosti v izbiri, ustvarjanju, cenah in ostalih pogojih. Uresničitev takšne politike zahteva vrsto ukrepov, predvsem dognano raziskavo in analizo tržišča ter organizacijsko in kadrovsko izpolnitev prodajne službe.

Poslovna politika usmerja tudi nabavo k bolj usmerjenemu delu, od razširitve raziskave nabavnih področij za glavne materiale in surovine, do najugodnejše vezave zalog surovin in reprodukcijskih materialov. Povsem določena problematika oskrbe naj bi se v prihodnje obravnavala skupaj s strokovnimi delavci prodaje in tehnične priprave. Na ta način bo zagotovljena celovitost obravnave novih proizvodov od možnosti nabave, konstrukcije in zalog do stroškov proizvodnje.

Za uresničitev uspešnega poslovanja v 1969 moramo v načelih kadrovske politike težiti za tem, da bo pravi človek na pravem delovnem mestu, z največjo možno strokovnostjo in prizadevnostjo ob tovariškem sodelovanju, z najmanjšimi napori, v prijetnem počutju dosegel najboljše delovne rezultate. Za uresničitev teh načel kadrovske politike bo potrebno:

- organizacijsko in kadrovsko izpolniti kadrovske službe ter obliko in metodo dela,
- objektivno ugotavljati vsestranske sposobnosti in prizadevnosti ter uspehe pri delu,

- izpopolniti obstoječe kadrovske načine,
- funkcionalno izobraževati predvsem delavce v proizvodnji,
- zagotoviti varno delo,
- ustrezno zaposliti invalidne in za delo delno zmožne delavce,
- izpopolniti način nagrajevanja in informiranja.

Na organizacijskem področju je treba naloge poslovanja za leto 1968, da se teži k sodobni celovitosti in učinkoviti organizaciji, nadaljevati. Predvidena modernizacija proizvodnje zahteva načrtnost za dopolnitev sedanje organizacije na področjih organizacije dela, delovnih mest in toka materiala, učinkovite organizacije služb in pomožnih dejavnosti ter organizacije upravljanja. Nadaljevati je treba z uvajanjem sodobnih načinov študija dela, vodenja in načrtovanja proizvodnje, programiranja in statistične kontrole kvalitete.

Finančna politika postavlja načela, da je treba sredstva usmerjati v najdonosnejše naložbe. V ta namen je treba izpolniti način notranjega kreditiranja tako v osnovna, kot v obratna sredstva. Za učinkovito obračanje obratnih sredstev so sprejeti tudi ukrepi, da se bodo na primer znižale terjatve do kupcev, skratka, da se bodo ustvarila prosta sredstva za vlaganje kapitala znotraj ali izven podjetja z namenom, da bi bile naložbe kar najučinkovitejše.

Poslovna politika zelo obsežno obravnava delitev in ekonomske instrumente. Celotno politiko delitve opredeli na tri področja:

- a) ustvarjanje osebnih dohodkov
- b) delitev dohodka in akumulacije
- c) instrumente ustvarjanja in delitve dohodka.

Osebni dohodki naj bi naraščali v skladu s čisto proizvodnjo in v odvisnosti od znižanja stroškov zaradi boljšega izkoriščanja materiala, organizacijskih in tehnoloških izboljšav.

Celotni dohodek poslovna enota oblikuje po fakturirani prodaji. Ko pokrije stroške reprodukcije, to je materialne stroške in osebne dohodke, deli bruto akumulacijo na:

- 1. sredstva za pokrivanje obveznosti in za enostavno reprodukcijo, ki se delijo:

a) na skupne obveznosti podjetja (skupni rezervni sklad, sklad skupne porabe, skupne rezerve gospodarskih organizacij, anuitete) za investicije do leta 1965,

b) na obveznosti poslovnih enot:

- anuitete za kredite po letu 1965
- nujne investicijske naložbe v enostavno reprodukcijo

2. sredstva za zagotovitev razširjene reprodukcije — nove naložbe v osnovna in obratna sredstva

Inštrumenti oblikovanja in delitve dohodka v letu 1969 pa so:

- 1. najmanjša razčlenjena stopnja dobička za zagotovitev enostavne reprodukcije,
- 2. delež akumulacije za razširjeno reprodukcijo v odnosu na osebne dohodke predstavlja obvezno delitveno razmerje in
- 3. kreditni sklad omogoča osredotočenje in najučinkovitejše naložbe.

Ta sklad sestavljajo:

- skupna sredstva podjetja poslovnih enot,
- vsa razpoložljiva sredstva poslovnih enot
- krediti zunanjih poslovnih partnerjev,
- obveznice in
- ostali viri sredstev.

Poslovne enote vlagajo svoja razpoložljiva sredstva v kreditni sklad podjetja pod dogovorjenimi pogoji (rok, obrestna mera itd.), v kolikor poslovne enote ne vežejo prostih sredstev, ta sredstva krožijo kot brezobrestna obratna sredstva.

4. V letošnjem letu je treba naštetirati najustreznejše oblikovanje celotnega dohodka poslovne enote Skupnih strokovnih služb, za leto 1969 pa naj se oblikuje celotni dohodek Skupnih strokovnih služb v odvisnosti od doseženega dohodka proizvodnih poslovnih enot.

Ostali inštrumenti oblikovanja delitve dohodka se v primerjavi z lanskim letom niso spremenili; to velja za sredstva izobraževanja, amortizacije, investicijskega vzdrževanja, skupne porabe kakor tudi uporabe deviznih sredstev.

Poslovna politika nakazuje tudi potrebo po dopolnitvi naše notranje zakonodaje, saj ta ne prikazuje več dejanskega stanja družbeno ekonomskih odnosov. V celotni notranji zakonodaji mora biti do posameznika jasno predvidena družbena odgovornost, ki temelji na material. humanizmu, hkrati pa mora biti zakonodaja akcijska obveznost celotnega kolektiva.

Pred nami je jasno začrtana smer celotne poslovne politike. V načrtu za leto 1969 so organi upravljanja sprejeli tudi ukrepe, ki bodo omogočili uresničevanje ciljev poslovne politike. Za izvajanje tako demokratično sprejetih načel pa smo sedaj odgovorni prav vsi, vsak na svojem delovnem mestu, posebno pa še strokovne službe, tako v proizvodnih poslovnih enotah, kot v Skupnih strokovnih službah.

J. Hren

NOVA DANIELA IN FLORIDA

Eksperimentalni program KO-032, ki je vzbujal pri kupcih veliko zanimanja, saj so bili močni vidni učinki — smo opustili. Zakaj? Pred proizvajalce so se postavili problemi: izdelava za zalogo po sestavnih delih, usklajenost furnirjev, velik skladišni prostor in drugo.

Morali smo pripraviti nadomestilo, ker smo ta regal prikazovali kupcem na raznih razstavah in sejmihi.

Dnevno sobo Daniela smo preuredili v DANIELO — STEREO.

a) Sama celota se je za 13 cm povišala, s tem so se spodnje police izravnale. Prostor namenjen za TV aparat, pa je postal večji, tako da smo lahko vgradili izvlečni mehanizem za TV. Za spodnje vidno hrbitišče smo na skrajno levi in desni strani vgradili zvočnike za stereo program. Gladina nad podstavkom, namenjena za knjige, se zmanjša na koristno globino glede na obliko knjig. Dvojno hrbitišče pa obenem nosi polico za TV aparat, tako da odpade navpična opora. Enojna vrata na podstavku se spremenijo v predal za gramofonske plošče. S temi spremembami je postala Daniela funkcionalno popolnejša, oblikovno pa smo dobili čiste linije.

b) Novost je tudi klubska mizica, ki ima, za razliko od naših običajnih mizic, trojno funkcijo:

- 1. obojestranske police namenjene za knjige,
- 2. prostor pod ploščo je namenjen za revije,
- 3. plošča iz barvnega stekla, ki je novost na našem trgu, opravlja osnovno funkcijo mize.

c) Sedežna garnitura Daniela stereo ima novo napredno obliko, obenem pa je prvi izdelek tapetniške delavnice Martinjak. Dnevna soba Daniela stereo dobi še dodatni sestavni del in to je skrinja za posteljnino, ki služi tudi kot kotna mizica. S temi spremembami bo nova Da-

niela ostala tudi v letu 1969 v prvem razredu funkcionalnosti na našem trgu.

Izboljšava v drugi polovici 1969. leta je še obdelava notranjih površin z belo folijo LE-GUFORM, ki je izdelana na osnovi poliestrov, seveda če bo funkcionalni in estetski učinek upravičil novo kalkulacijo. Vsekakor pa bomo morali posvetiti več pozornosti notranji obdelavi prvotnih izdelkov v programu 1970.

FLORIDA

Dnevna soba Florida je postala priljubljen in iskan izde-

lek širokega kroga naših kupcev. Ravno tako mi stremimo za tem, da jo nudimo kupcem čim bolj popolno. To je tudi narekovalo spremembe, ki so nastale.

Novosti:

Kovinske črne ročaje zamenjajo leseni. Pod mostom nad knjižnimi policami se namesti markantna letev z vgrajenimi svetilkami, ki se po želji prižigajo. Kupec se bo lahko odločil med novo in staro klubska mizico. Nova klubska mizica ima štiri funkcije:

- 1. prostor za odlaganje knjig,
- 2. prostor pod stekleno ploščo, namenjen za revije,

3. vgrajen bar,

4. plošča iz barvnega stekla z osnovno funkcijo mize.

Glavna sprememba pri novi Floridi variant pa je novo ležišče. Izvlečni mehanizem deluje na kotanih ležajih, tako da je izvek enostaven. Razsežnosti iztegnjenega ležišča pa se povečajo na 190 x 190, kar ustreza široki zakonski postelji.

S temi spremembami smo uresnili geslo: »FLORIDA, lepa dnevna soba in udobna spalnica«.

E. VIDOVIČ

To je prikaz nove izvedbe delovne sobe DANIELA

Sejem pohištva Pariz 1969

»Dosežen je znaten napredek naše pohištvene industrije tako v oblikovanju, kot v kvaliteti izdelkov,« je dejal veleposlanik SFRJ tov. Ivo Vejvoda, potem ko je obiskal jugoslovanski del razstave pohištva.

Meblo, Nova Gorica in Brest, Cerknica sta bila edina proizvajalca, ki sta samostojno nastopala, vsi ostali so razstavljali v okviru izvoznik podjetij Slovenijales in Exportdrvo, Jugodrvno, Šipad, Makedonija drvo in Lesnina, ki poleg Bresta letos razstavlja samostojno.

Če ocenimo zanimanje kupcev za naše izdelke, ne da bi jih razvrščali po narodnosti, potem bi po razstavljenih izdelkih lahko ugotovili v odstotkih naslednje zanimanje:

kombinirana omara KO-032 30 odstotkov, DANIELA STEREO 30 odstotkov, Y-19 garnitura brez omare 25 %, Y-35 garnitura 15 % in tapetniški izdelki 0, skupaj 100 odstotkov.

Cerprav sta bila prva dva izdelka najbolj zanimiva, je ta zanimivost splahnela takoj, čim so kupci zvedeli za ceno. Visoka zaporna carina, davki in drugi stroški tako podraže izdelek, da ne prenese konkurence domače, zahodnonemške in belgijske proizvodnje. Posli s Francijo se v takih pogojih ne morejo odvijati uspešno, naš interes pa ni, da bi prodajali blago v lastno izgubo.

Sejem pohištva v Parizu je po obsegu manjši od kölnskega sejma, ki je prav tako vsako drugo leto. Živo pisanost daje predvsem udeležba francoskih proizvajal-

cev — majhnih in velikih — ki z velikim občutkom zelo lepo projektirajo in izdelujejo res dobro izvedene izdelke, kot so jedilnice, dnevne sobe, knjižnice itd.

Na sejmu so bili močno zastopani Italijani, medtem ko so imeli Nemci manj razstavljenih predmetov kot pred dvema letoma. Znaten napredek v izbiri blaga so napravili Romuni in Čehi. Tudi skandinavsko pohištvo s svojo prefinjeno enostavnostjo še vedno predstavlja pojem uspešnih oblikovnih rešitev in visoko kvalitete izdelave. Kot je bilo že v uvodu povedano, je tudi jugoslovansko pohištvo pokazalo znaten napredek. Res pa je tudi, da ureditev same jugoslovanske razstave še ni v redu. Velike količine vseh vrst stolov dajejo sejmarški videz, kakršnega ni videti nikjer drugje. Urejeni, pa še to nepopolni, so bili prostori Mebla, Slovenijalesa in Bresta. Načrtovalci skupnih razstav bi morali vedeti, da tudi domiselno aranžiranje privablja kupce. Italijani so imeli nič koliko stolov, pa so jih razstavili tako, da se je človek rad ustavil pri njih. Da ne govorimo o drugih razstavljalcih. Teorijo o golem pohištvu je treba pozabiti. Protest slovenskih arhitektov je povsem upravičen in o tem bo treba spregovoriti tudi na Zvezni gospodarski zbornici, ki je nosilec skupnih nastopov.

Sejem pohištva v Parizu je končan. Tako kot vsak tak nastop, bo tudi ta imel za BREST svoj dolgoročen pomen.

D. Trotovšek

Problemi s transportom

Dan za dnem lahko vidimo pred skladišči Bresta kamione, ki vozijo naše blago na nakladalno železniško postajo, v luko ali glavna prodajna središča.

Podjetje ima lastni prevoznik park in transportni oddelek, ki naj bi usklajeval transportne zmogljivosti z naročili. V nadaljevanju preglejmo, s katerimi problemi se pogosto srečujemo:

- vozilo je dostavljeno, blaga ni,
- vozilo ni dostavljeno pravočasno ali sploh ni dostavljeno,
- vozilo nima dovolj koristne prostornine,
- vozilo je ostalo na poti,
- prevoznik ni dostavil odpremnih dokumentov,
- prevoznik ne razklada po dokumentih in

— posebni primeri vzorčnih pošilk.

Znano nam je, da smo pogosto vezani na trdne roke dobav, kar je zlasti problematično pri izvoznih pošilkah, ki so vezane na čezmorski transport. Nepravočasna dostava blaga ima lahko posledice: preklic celotnih pogodb, zapadlost akreditiva, nepravilni stroški ležarin, kazni, predvsem pa nezaupanje kupca do proizvajalca. Kupec ni dolžan priznavati naših objektivnih težav, ki niso posledica višje sile. Menim, da je transport eden bistvenih delov produkcije, da mora biti kot napajalni sistem, ki oskrbuje tržišča z našim blagom.

Da bi v prihodnje bolje izkoristili transportni park, navajam

nekaj točk, ki naj bi bile predmet razprav:

- a) organizacija transporta,
- b) tehnika naračanja prevozov,
- c) donosnost prog in ekonomski učinek,
- d) zavarovanje blaga in
- e) stimulativni odnos.

a) Transportni oddelek sprejema naročila prevozov, praviloma za en dan naprej. Glede na to, da vemo, kakšne so lastne prevozne zmogljivosti, je potrebno v primeru večjega povpraševanja po prevozih, najeti tuje prevoznike, ki ob sprejemu dela prevzamejo moralno in materialno odgovornost za prevoz.

Šef transportne službe sprejema naročila, v svoji odsotnosti pa pooblasti drugo osebo. Zaradi enkratnih nujnih prevozov, ki jih ni bilo mogoče predvideti en dan naprej, je nujno, da transportni oddelek elastično ukrepa in v najslabšem primeru sporazumno z naročnikom odpove prevoz, ki ni nujen.

Prevoznik blaga ne more svojevoljno odločati, kaj in kdaj bo vozil. Vsako pregovarjanje s prevozniki je gola izguba časa, a žal danes pereče vprašanje.

b) Glede na to, da ni v celoti rešeno vprašanje, kdo in za kakšno prevoze je pristojen naročati kamione, pride pogosto do nesoglasja in prave zmede v transportni službi. To se dogaja zlasti pri skupnih pošilkah obeh tovarn ali pri izravnavi prevoza na domači trg in v izvoz, da ne omenjamo problema o odpremi vzorčnih pošilk.

c) V kalkulacijah in sestavi cen je posebna postavka stroškov tuzemskih kamionskih (železniških) prevozov, ki je sestavina končne cene. Prav zaradi tega je toliko važno, da je vsak prevoz upravičen in izkoristek relacije stoodstoten.

S pojmom »ekonomski učinek« hočem poudariti tisti učinek, ki ga lahko transportna služba s sodelovanjem ostalih služb ustvari na račun kar najbolj izkoriščenih prevozov in analiz (razporeditev kamionov, zajemanje stroškov, normativni časa pri nakladanju ipd.).

d) Posebno mesto pri transportu imajo zavarovanje blaga in nosilci odgovornosti. Ne glede na to, da je blago zavarovano z generalno polico, morajo biti vsi udeleženci v transportnem traku seznanjeni, pod kakšnimi pogoji je blago zavarovano ali bolje, katerih tveganj ne zavaruje polica. V primeru, da pride do poškodbe blaga, je nujno potrebno pravilno in gospodarsko ukrepati, ker le tako lahko nemoteno zahtevamo odškodninski zahtevek in uveljavimo pravice do drugih pravnih ali fizičnih oseb.

e) Vsekakor pa ima pravilna spodbuda prevoznikov tudi pomembno obsežje. Prav glede tega vprašanja pa se že pripravlja analiza osebnih dohodkov in nagrajevanje špedicije in prevoznikov. V. Korošec

Prodajne pogodbe z grosisti za domači trg podpisane

Že v mesecu oktobru smo pričeli v sporazumu z našimi največjimi kupci s pripravami za sklepanje prodajnih pogodb za letošnje leto. Priprave so bile precej obširne. Potrebno je bilo izdelati vrsto analiz in izračunov. V proizvodnem programu bo v

no je prišlo do rešitve in tako so bile pogodbe sklenjene s Slovenijalesom Ljubljana, Lesnino Ljubljana, Exportdrvom Zagreb in Murko Lesce. V letošnjem letu smo načrtno zmanjšali število teklem letu so trije največji kupci kupili 65 % celotne proizvodnje

Nov izdelek v Tovarni pohištva Martinjak

letošnjem letu nastal velik premik v kvaliteti in raznih dopolnitvah naših izdelkov.

S prvimi razgovori smo pričeli že v novembru, nadaljevali pa v decembru. Zahteve trgovine so bile v nekaj primerih prevelike in jih nismo mogli sprejeti. Končkupcev, s katerimi bomo neposredno poslovali. Zakaj? V pre-

pohištva za domači trg. Ostalih 35 % pa je odkupilo 400 kupcev. Tako razdrobljena prodaja pa ima za posledico prevelike prodajne stroške. Poleg tega so bili ti kupci zelo slabi plačniki, seveda razen nekaj izjem. Modernizacija podjetja v letošnjem letu zahteva velika finančna sredstva. Zato je namen prodajne službe, da bi imeli s prodajo pohištva kar najmanj prodajnih stroškov in kar je še važnejše, želimo, da bi čimprej dobili denar za prodano blago. Pri vseh teh največjih grosistih, ki bodo v letošnjem letu kupili pri nas 90 % celotne proizvodnje pohištva za domači trg, smo sklenili pogodbo o meničnem poslovanju. Na ta način bomo najhitreje prišli do finančnih sredstev.

Vse majhne kupce pa skušamo preusmeriti na grosiste. To pa ni mogoče storiti čez noč.

Pogodbe, ki smo jih sklenili, dajejo dolžnost kupcu, da vzame količino, ki je v pogodbi določena. Tudi mi smo prisiljeni, da blago da blago dobavljamo v rokih, ki smo jih obljubili.

Poslovne enote morajo paziti, da se bodo držale načrtov, ki so nam jih posredovale. Le z obojestranskim doslednim izpolnjevanjem pogodbenih obveznosti bomo dosegli načrtovani obseg prodaje na domačem tržišču.

V. Harmel

T. Zele

Zakaj ni več predlogov za racionalizacijo?

Preden bom skušal odgovoriti na zastavljeno vprašanje, je nujno, da pregledamo dosedanje rezultate, ki so bili na tem področju doseženi. Pravilnik o tehničnih izboljšavah je izšel meseca maja 1965. Od takrat pa do danes je bilo v Tovarni pohištva Cerknica prijavljenih sedemnajst tehničnih izboljšav. Vse prijavljene izboljšave so bile osvojene in priznane kot tehnične izboljšave ali pa racionalizacije. Število posameznih predlogov se je po letih gibalo takole:

1965	3 izboljšave
1966	10 izboljšav
1967	—
1968	4 izboljšave

Za vse priznane racionalizacije in tehnične izboljšave je bilo izplačanih 6081,40 dinarjev nagrad, prihranek na materialu in drugih stroških pa je znašal 73.345,40 dinarjev.

Skušajmo ugotoviti, zakaj predlogi o tehničnih izboljšavah ne dotekajo v približno enakih časovnih presledkih ali zaporedjih. Recimo, da smo leta 1965 s tem, da je bil Pravilnik sprejet šele meseca maja, pol leta zamudili. Po drugi strani pa je bila to novost in, kot vsaka nova stvar, takaj ne steče. Gladko tudi na tem področju ni šlo. Leta 1966 je bil prebit »zvočni zid« in že v prvem polletju smo prejeli vseh deset v tem letu prijavljenih izboljšav. Kazalo je že, da smo s tem vse možnosti na tem področju izčrpali, zakaj samo vso drugo polovico 1966. leta in vse leto 1967 ni bilo nobenega predloga. V lanskem letu pa se je zadeva zopet premaknila, čeprav v manjšem številu.

Kje so pravzaprav vzroki za tako stanje? Menim, da je predvsem premalo spodbude, ki bi jo morali dajati vodilni delavci svojim sodelavcem.

Prav tako je marsikdo v dvomih, ali bi njegov predlog lahko obravnavali kot tehnično izbolj-

šavo ali racionalizacijo, ali ne in, ker ni prepričan, da bo predlog osvojen, ga tudi ne prijavl. Mislim, da bi se morali predlogi prijavljati ne glede na to, ali bodo kasneje osvojeni ali ne.

Tretji problem, za katerega se mi zdi, da je najtežji, pa je v tem, da ne najdemo načina, kako bi tehnično izboljšavo prijavili. Vsak ni vešč pisanja in zato, ker v pisani obliki ne zna predloga izraziti, ga raje zamolči. Tu mislim, da je največji problem, zakaj predlogi ne stečejo tako, kot bi morali. V takih primerih, kjer delavec ve, da bo s svojim predlogom napravil korist, ne zna pa jo v pisani besedi izraziti, naj za to išče pomoči pri vodilnih kadrih. Premagati moramo torej nepotrebno sramežljivost in prihajati s predlogi na dan, ne glede na to, ali bodo vsi osvojeni kot tehnična izboljšava ali ne. Že dejstvo, da bomo predloge dajali, bo podpiralo pobudo pri razreševanju problemov, ki do sedaj še niso zadovoljivo rešeni.

T. Kebe

PRVI TEČAJ ZA TAPETNIKE

V Tovarni pohištva Martinjak so lani sklenili modernizirati in povečati oddelek za tapetiranje. Za vsa nova delovna mesta je bilo potrebno najti delavce, ki bi s svojimi sposobnostmi najbolj ustrezali zahtevam delovnih mest. Ker na Brestu še nimamo izkušnje o potrebnih sposobnostih in znanjih, ki jih morajo imeti delavci-tapetniki, smo iskali pomoč oziroma strokovne nasvete tudi izven podjetja.

Decembra lani smo opravili izbor delavcev za bodočo industrijske tapetnike in se dogovorili glede postopka poučevanja. Kot novost smo uvedli brezplačno izobraževanje v obliki seminarja za teoretični del snovi, za praktično priučevanje pa smo uporabili metodo priučevanja na delovnem mestu. Tečajniki še niso člani kolektiva, saj morajo po dogovor-

ru najprej pridobiti potrebne teoretično in praktično znanje, šele potem bodo sprejeti v redno delovno razmerje. Po končanem seminarju bodo tečajniki opravili teoretični in praktični del izpita ter dobili naziv industrijskega tapetnika.

Tako obliko izobraževanja delavcev v proizvodnji bi morali uvesti tudi za ostale profile delovnih mest. Dosedanje oblike izobraževanja dajejo samo teoretično znanje, ne pa tudi praktičnega. Prepričan sem, da bi s kombinirano obliko teoretičnega in praktičnega poučevanja in izpolnjevanja lahko dosegli še boljše uspehe pri delu. Ta zahteva je posebno aktualna pri zasedbi delovnih mest, ki se bodo odprla s predvideno modernizacijo Bresta.

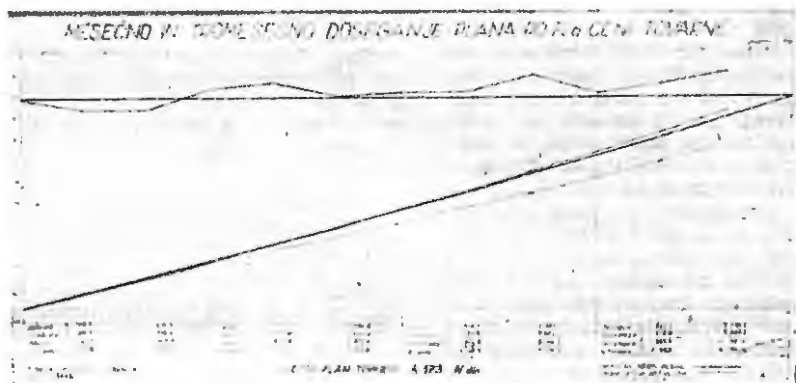
Rekordna proizvodnja v decembru 1968

V decembru smo v Tovarni pohištva BREST Cerknica dosegli na področju obsega proizvodnje izredne uspehe. Že 17. decembra smo dosegli programirano vrednost proizvodnje za leto 1968 po prodajnih cenah fco tovarna 41.730.000 din. Poleg tega smo dosegli v mesecu decembru rekordno proizvodnjo 5.089.000 din. Za rekordno proizvodnjo v decembru naj prikazemo primerjavo gibanja vrednosti proizvodnje v četrtem tromesečju.

Mesec	Vrednost proizvodnje	Verižni indeks	Indeks baza-oktober
Oktober	3.949.000	100	100
November	4.232.000	107	107
December	5.089.000	120	129

V mesecu decembru smo dosegli za 20 % večjo vrednost proizvodnje kot v novembru in za 29 % večjo vrednost proizvodnje kot v oktobru. Za tako doseženi uspeh so največ pripomogli naslednji dejavniki:

- večja količinska proizvodnja. Načrtovano je bilo 5.900 kosov raznega pohištva, dejansko pa smo izdelali 6.800 kosov ali 15 % več, kakor je bilo načrtovanega.
- večja produktivnost. Porabljenih je bilo 8 % manj izdelavnih ur, kot je bilo načrtovanih.

- večje serije in s tem večja pospešenost pri delu
- kooperacijska proizvodnja TV vitrin z »Gabrom« iz Starega trga v vrednosti 382.641 din.
- zelo ugoden program izdelkov, s katerimi nismo imeli v tovarni ozkih grl, oziroma smo jih lahko premostili
- zadovoljiva nabava potrebnega materiala za doseženo proizvodnjo.

Izkušnje iz preteklega obdobja nam kažejo, da lahko tudi za leto 1969 predvidevamo iz meseca v mesec večjo vrednost proizvodnje. Če bomo hoteli to doseči, bomo morali v letu 1969 vsi s še večjo odgovornostjo delati vsak na svojem delovnem mestu. J. Lipovec

Uspešen start furniranega pohištva v »GABRU«

Pred meseci smo naše bralce obvestili o tem, da je bila v drugem polletju preteklega leta med podjetjema »Brest« Cerknica in »Gaber« Stari trg sklenjena pogodba o sodelovanju v okviru katere v Gabru izdelujejo za Brest do končne strojne obdelave sestavne dele TV vitrin, površinska obdelava in montaža vitrin pa se opravi v TP Cerknica.

Pogodbena količina vitrin za leto 1968 sicer ni bila v celoti izdelana, za kar pa je v Gabru mnogo objektivnih vzrokov, predvsem zaradi obstoječih nepopolnih in neprimernih tehnoloških naprav za izdelavo furniranega pohištva.

Problem v zvezi s priučevanjem delavcev za proizvodnjo nove izbire izdelkov v Gabru, ki je bil zelo pereč v prvih mesecih, je v glavnem odstranjen in se je kvaliteta izdelkov že zelo izboljšala. Eden glavnih problemov, ki trenutno še povzroča težave, predvsem v izpolnjevanju mesečno dogovorjenih količin, je v tem, da v Gabru še niso začeli s furniranjem plošč.

Gaber ima za sestavo furnirja in furniranje plošč sklenjeno pogodbo s Topolom Ilirska Bistrica, ki pa pogodbene obveznosti tako glede kvalitete furnirja, kakor tudi količinsko dosledno ne izpolnjuje.

S pričetkom furniranja plošč v Gabru, predvidoma ob koncu februarja, bo odstranjen tudi problem količinskega izpolnjevanja pogodbениh obveznosti.

Kljub neugodnim tehnološkim pogojem in začetniškim težavam, ki so spremljale uvajanje popolnoma nove izbire izdelkov v proizvodnjo v Gabru, pa je bilo v preteklem letu v Gabru izdelanih 6000 TV vitrin.

Dosedanji obseg poslovno proizvodnega sodelovanja v okviru Brest — Gaber se bo v tekočem in v naslednjem letu postopoma širil, tako glede obsega proizvodnje, kakor tudi izbire blaga. Že v tekočem letu se predvideva, da

bodo v Gabru, poleg TV vitrin, proizvajali tudi TV bar in vitrine Metka, vsaj enega izmed teh izdelkov tudi vključno s površinsko obdelavo in montažo.

Za uspešnejšo proizvodnjo po predvidenem programu so v Gabru že začeli z dograjevanjem okrog 800 m² novih proizvodnih prostorov. Prav tako so tudi že naročili najpotrebnejši novi stroji za strojno obdelavo furniranega pohištva in bodo predvidoma dobavljani v prvi polovici tekočega leta.

V izdelavi so tudi že osnovne študije tehnološke ureditve oddelkov za površinsko obdelavo, ki bodo po izgotovitvi predstavljali zaključeno tehnološko celoto in bo le-ta omogočala proizvodnjo kvalitetnega furniranega kosovnega pohištva. K. Bahun

Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih s tečaji je ena prvih nalog sindikata

V soboto, 18. januarja 1969 je imela sindikalna podružnica Tovarne pohištva Cerknica občni zbor, ki se ga je udeležilo 90 delegatov.

V poročilu, ki ga je podal predsednik sindikata tovariš Andrej Hrbčan, je bil prikazan napredek, ki ga je poslovna enota dosegla v zadnjih dveh letih. Najbolj zanimiv je podatek, da se je v poslovnih enoti povečala produktivnost za 34 %, republiško povprečje za 6,2, ekonomičnost za 1 %, rentabilnost za 14 % in obseg proizvodnje za 36 %.

Po poročilu predsednika, ki je bilo zelo dobro, saj je zajemalo vso bistveno problematiko poslovnih enot, je sledila razprava. V razpravi je bilo ugotovljeno, da se je kolektiv poslovne enote po reformi popolnoma ustalil, strokovnost zelo narasla, da pa je potrebno nuditi delavcem strokovno izpopolnjevanje s tečaji in seminarji. To naj bi bila ena prvih nalog osnovne organizacije sindikata.

Tako v poročilu kot v razpravi je bilo omenjeno vprašanje razdeljevanja sredstev, ki so namenjena za osebne dohodke. Poprečje osebnih dohodkov v naši poslovni enoti je med proizvodnimi poslovnimi enotami podjetja najvišje, saj znaša 1073 din. Norme in akordi niso realni. Zato se osebni dohodki ne oblikujejo objektivno po delovnih mestih. Stro-

kovne službe bodo morale čim prej rešiti ta problem.

Mnogo je bilo govorenega tudi glede rekreacije članov kolektiva in njihovih družin. Rekreacijo bi bilo potrebno organizirati odgovorno, bolj določno, tako da bodo delavci šli na oddih pod ugodnimi pogoji in da se bodo dobro počutili. Sicer pa je VI. kongres sindikatov podprl pobudo delovnih ljudi, da na samoupravni osnovi zbirajo stalna sredstva za regeneriranje oddiha delavcev in njihovih družin.

V poročilu in v razpravi je bilo omenjeno vprašanje kulturno prosvetnega življenja in možnosti zanj. To vprašanje je bilo obravnavano na vseh sestankih in občnih zbiorih kot pereč problem, vendar se ga odgovorni ljudje ne lotijo reševati.

Občni zbor je novemu sindikalnemu odboru dal nalogo, naj posveti skrb reševanju tega vprašanja.

Najbolj bistveno vprašanje izmed obravnavanih na občnem zboru je bilo sprejetje Pravil. S Statutom zveze sindikatov Jugoslavije se vse sindikalne podružnice preimenujejo v Osnovno organizacijo sindikatov. Pri tem ne gre samo za spremenjeno ime, ampak za kvaliteto spremembo v načinu delovanja aktivnosti in vloge sindikalnih organizacij.

J. Klančar

Z občnega zbora v Tovarni pohištva Martinjak

Osemnajstega januarja so imeli člani sindikata TP Martinjak svoj občni zbor. V prostorih menze se je zbralo šestdeset delegatov, ki so bili izvoljeni v ekonomskih enotah.

V poročilu je prejšnji predsednik sindikalne podružnice v uvodu nakazal probleme, ki so se pojavljali v poslovnih enoti v času od zadnjega občnega zbora, hkrati pa je prikazal vlogo sindikata tudi pri reševanju te problematike.

V živahni razpravi, v kateri je sodelovala večina prisotnih, so delegati načeli bistvena vprašanja o proizvodnji, kadrovski politiki in ostalih perečih problemih, ki so bistveni za poslovno enoto. Med ostalim so izrazili željo, da bi se tudi med letom večkrat sestali in pogovorili o tekočih problemih.

Direktor poslovne enote je v svoji razpravi podal izčrpno informacijo o vsem, kar teži člane kolektiva, še zlasti pa je nakazal smer gospodarjenja v prihodnje. Z obrazložitvijo so bili prisotni zadovoljni. Posamezniki so se še zanimali glede sindikalnih knjižic, članarine in podobnega. Iz razgovora je bilo mogoče ugotoviti, da organizacija nima urejene evidence članskih izkaznic. Novi izvršni

odbor bo moral najprej urediti evidenco članstva, zamenjati stare izkaznice z novimi, izdelati program dela, skratka zastaviti začrtano pot nadaljnjega dela sindikalne organizacije.

V novo vodstvo so bili izvoljeni: Stane Štritof, Pavel Funda, Olga Kranjc, Anton Malnar, Slavko Žnidaršič, Marija Kos, Drago Modec, Anton Cvetko in Marija Bell. Soglasno so sprejeli in potrdili pravilnik svoje sindikalne organizacije.

Po zaključku občnega zbora so delegati v veselem vzdušju nadaljevali z zabavo in plesom. S. Bogovčič

Pred občnimi zbori

V mesecu januarju 1969 naj bi bili izvedeni občni zbori sindikatov. Kaj lahko pričakujemo s tem? Slišali bomo kratko poročilo o dosedanjem delu, nakazali bomo celo vrsto napotkov za prihodnost in s tem bo v glavnem opravljeno vse za naslednje 2-letno obdobje. Ali smemo biti s tem zadovoljni? Po splošni oceni ne!

Mogoče je bilo v nekaterih poslovnih enotah delo sindikata uspešnejše, zadovoljivo pa ni najbrž nikjer.

Vsiljuje se nam vprašanje, kaj je vzrok za tako slabo aktivnost? Saj nam je vendar vsem znano, da je imel prav sindikat dolgo vrsto let odločilno vlogo pri reševanju problemov, ki nastajajo v vrstah delavcev.

Vsekakor se je s podružabljanjem proizvajalnih sredstev vloga sindikata občutno spremenila. S tem pa ni rečeno, da tudi danes sindikat nima dovolj širokega delokroga pri reševanju vsakovrstne problematike.

Kje je torej vzrok?

Ponekod je mogoče krivo vodstvo sindikata. Toda ne povsod. Prav gotovo je vzrok tudi v tem, da ni na vodstva skoraj nikakršnega pritiska s strani članstva. In kjer ni zahtev — zadolžitve, tudi ni odgovornosti.

Mogoče je drugi vzrok v tem, da posega del pristojnosti samoupravnih organov tudi na delovno področje sindikata. Z dopolnitvijo notranje zakonodaje bi bilo potrebno napraviti konkretnije razmejitve.

Mnenja sem, da je tudi sodelovanje med vodstvi sindikata in ostalimi višjimi sindikalnimi fo-

rumi prešibko. Prepričan sem npr., da je zelo malo članov sindikalnega vodstva seznanjenih z zaključki VI. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije, čeprav bi morali biti o takih važnejših družbeno političnih dogajanjih seznanjeni vsi člani sindikata. Zato bi bilo seveda potrebno najti ustrezno obliko obveščanja.

Ce hočemo, da bo delo sindikata v naprej aktivnejše, moramo v nova vodstva uvrstiti ljudi, ki bodo sposobni zastavljene naloge tudi uresničiti. Pri tem pa moramo biti pripravljeni, da poleg večjih zahtev, nudimo vodstvu tudi večjo vsestransko pomoč.

A. Hiti

IZRABLANJE REDNEGA LETNEGA DOPUSTA NE SME MOTITI REDNEGA POTEKA PROIZVODNJE

Kakor vsako leto, smo tudi letos v Tovarni pohištva Cerknica izdelali načrt izrabljanja rednega letnega dopusta. Vprašanje je le, ali ta načrt zagotavlja nemoten potek proizvodnje in ali je v skladu z vlogo in organizacijo delovnega postopka, da bo le-ta vse leto nemoteno potekal.

V naši tovarni imamo zaposlenih 739 delavcev, ki imajo 14.435 dni rednega letnega dopusta. Če te dneve časovno porazdelimo na vse leto, odpade na mesec 1209 dni dopusta. Poprečno pripada na zaposlenega 19 dni dopusta.

Načrt dopustov so izdelali inštruktorji ekonomskih enot. Vse kaže, da so pri načrtovanju izrabljanja rednega letnega dopusta preveč upoštevali želje delavca, premalo pa izdelovali načrt v interesu vloge in organizacije proizvodnje. Ker ta načrt ni izdelan v skladu z zahtevami proizvodnje, ga morajo inštruktorji čestokrat spreminjati, delavcem prepovedati izrabljanje dopusta itd. Vse to pa povzroča nered v proizvodnji in hudo kri pri delavcih. Praviloma ne bi smeli nihče spreminjati delavcu dopusta, ki mu je bil mesec dni prej sporočen.

Najbolj problematično je v naši poslovni enoti izrabljanje dopustov v mesecu juliju, saj ga bodo delavci po načrtu izrabili v tem mesecu 20 % ali 2891 dni. Na vsak način bomo morali to vprašanje reševati s praktičnimi obvezne in neobvezne prakse, pa tudi urejati z usmerjevalnim načrtom.

Pri celi zadevi pa gre za to, da bo načrt izrabljanja dopusta potekal tako, kot je predvideno, kajti, če bomo dopust izrabljali po načrtu, bomo lahko predvidevali tudi ukrepe, da bo proizvodnja lahko nemoteno potekala.

J. Klančar

Preureditev stolarne

Ker v načrtu investicij za leto 1968 niso vnesli gradnje nove stolarne, je bilo treba drugače rešiti pomanjkanje sedanjega proizvodnega prostora, pa tudi prostora za skladiščenje. To razširitev je narekoval povečani obseg proizvodnje v TPM, oziroma pomanjkanje zmogljivosti krojilnice in I. strojne delavnice, razširitev kooperacijskih odnosov med obema tovarnama.

Obseg razširitve finančnega sodelovanja naj bi bil od sedanjih 1.800.000 N din za 39 % ali 2.500.000 N din večji.

S preureditvijo stolarne smo pridobili 160 m² prostora, ki pa je za predvideni obseg kar zelo majhen.

Možnosti za finančno povečanje proizvodnje v sodelovanju pa tudi samostojne izdelave stolov s tem niso omejene. Stolarne je sposobna izdelovati stol za Anglijo z dodatno opremo (kopirni rezkar, brusilka) ter dosegati s to proizvodnjo ugodno akumulacijo.

Z osvojitvijo proizvodnje stola za Anglijo ter proizvodnje stranic bi se izkoriščanje surovin izboljšalo zaradi pogojenosti tehnologije.

V zelo kratkem času se je pokazalo, da stolarne v prihodnje lahko proizvaja rentabilno in ne bi bilo vprašanje glede uvrstitve izdelkov na tržišče.

Še enkrat:

Slabo urejene pristojnosti za vrednotenje del. mest

V rubriki »mnenja in kritika« je bil v prejšnji številki Brestovega obzornika objavljen sestavek z enakim naslovom. Avtor je v članku obrazložil svoje misli in poglede na analitično oceno delovnih mest in veljavni sistem za vrednotenje delovnih mest. Ugotavlja, da je bil z uvedbo analitične ocene delovnih mest narejen velik premik v objektivnosti vrednotenja delovnih mest ter kritizira sedanji postopek za vrednotenje na novo odprtih delovnih mest. Mnenja je, da imajo komisije poslovnih enot premalo pristojnosti, ker dokončno oceno delovnega mesta odreja osrednja komisija za vrednotenje delovnih mest. Za osrednjo komisijo navaja, da je že preveč odmaknjena od neposrednjega poznavanja razmer v tovarnah ter zaradi tega ni sposobna objektivno ugotavljati dejanske vrednosti delovnega mesta. Poleg tega trdi, da je nelogična v svojem delu, ker pri vrednotenju primerja podobna delovna mesta iz vseh poslovnih enot. Mnenja sem, da so nekatera izhodišča v tem sestavku napačna, kar bom skušal v nadaljevanju pojasniti.

Ne morem se strinjati s trditvijo, da je treba kot izhodišče za vrednotenje delovnega mesta upoštevati namen delovnega mesta in delovne postopke glede na pomen artikla.

Vsako delovno mesto je odprto z namenom, da se na njem opravi eno ali več del v proizvodnem postopku. Pri tem vloga artikla ni poudarjena, saj so dela enaka ali podobna za vse artikle, ki se v praksi tudi pogosto menjajo.

Če analiziramo vrednost nekega delovnega mesta v podjetju, lahko ugotovimo, da je pretežni del zahtev enak v vseh poslovnih enotah. Za uspešno delo pri strojih, ki so enaki, je potrebno enako teoretično in praktično znanje, enake so tudi ostale zahteve razen pogojev dela, ki so lahko različni.

Število možnih del pri nekem stroju je namreč določeno že z njegovo konstrukcijo ter lahko trdimo, da imajo tudi enako vrednost v proizvodnem postopku, ne glede na to, ali je obdelovani kos namenjen za omaro ali za stol. Za določanje vrednosti pogojev dela (plin, ropot itd.) pa so bile v vseh poslovnih enotah narejene meritve, ki jih je osrednja komisija pri svojem upoštevanju. Posebnost zahtev v različnih poslovnih enotah je za enaka delovna mesta razmeroma majhna. V analitični oceni delovnih mest so te razlike upoštevane, kar se kaže tudi na delovnih mestih nadmiznega in miznega visokoturnega rezkarja, ki sta navedena za primer.

Popolnoma se strinjam z oceno, da je osrednja komisija za

vrednotenje delovnih mest pri reševanju problematike počasna. O tem je razpravljala tudi CDS, ki je opozoril člane, da se morajo sestankov bolj disciplinirano udeleževati. Nerealno pa se mi zdi mišljenje, da so člani osrednje komisije že preveč odmaknjeni od podrobnjega poznavanja delovnih mest, saj so člani komisije delavci, ki bi morali najbolj poznati delovna mesta (organizatorji proizvodnje itd.). Poleg tega pa so na vse sestanke osrednje komisije vabljeni tudi predstavniki komisij za vrednotenje delovnih mest iz vseh poslovnih enot.

Osrednja komisija pri svojem delu dosledno uveljavlja načelo, da se pri določanju stopenj v posameznih zahtevah ne glasuje, temveč se razvrstitev potrdi, kadar se s tem strinjajo vsi prisotni. Razumljivo je, da morajo posamezni člani razne lokalistično postavljene zahteve večkrat pod težo dokazov tudi umakniti. Ne verjamem pa, da bi zaradi tega člani dajali izjave, da se pridružujejo mnenju ostalih članov komisije, ker se nobena sprememba ne naredi, dokler niso vsi prepričani v pravilnost odločitve.

Pristojnosti s področja vrednotenja delovnih mest so sedaj tako opredeljene, da komisije poslovnih enot ocenijo delovno me-

sto in to dajo v potrditev osrednji komisiji. Pri svojem delu so komisije poslovnih enot pod vplivom posameznikov sprejele precej nerazumljivih odločitev, ki jih je morala osrednja komisija spremeniti.

Tako so poskusile za nekatera režijska delovna mesta znižati zahtevo po dejansko potrebnih izobrazbi in enakovredno povečati prakso, ob ukinitvi delovnega mesta so enostavno razdelile število točk tega delovnega mesta na ostala delovna mesta itd. Bilo pa je tudi nekaj očitne, ki jih je osrednja komisija brez popravkov potrdila.

Zaradi zagotovitve enotnega merila pri vrednotenju sem mnenja, da je še potreben nadzor osrednje komisije, čeprav se načelno strinjam, da se morajo pristojnosti polagoma prenesti na poslovne enote. Verjetno bo to lažje storiti po zasedbi delovnega mesta analitika osebnih dohodkov, ki ga je odprl Centralni delavski svet. Če bi to storili takoj, se nam lahko ponovi položaj, ki ga imamo v primeru odbitnih točk na teoretično znanje, ko so nekateri poslovne enote sklep CDS dosledno uveljavile, druge pa se ga ne drže in izigravajo veljavne predpise z različnimi izgovori.

F. Mele

Mladinski klub v BRESTU

Sodobna mladina se pogosto sreča s težavami, kam bi šla ob prostem času. Starejši ljudje govorijo, da mladina kar naprej posedla v gostinskih lokalih, kar pa zanjo ni primerno. Menijo, da se ne vključuje v dejavnosti, da ne sodeluje pri reševanju družbenih problemov in da ne deluje v našem političnem življenju.

Za mladino je posebno vprašanje mladinski klub. Če pogledamo ostale aktivne, ima mladina povsod svoje prostore, kjer se vsak dan sestajajo. Imajo različne krožke, na primer politične, krožke prve pomoči, šahovske krožke in druge. Da se mladina poteguje za mladinski prostor, je povsem opravičeno. V mladinskem klubu bi se mladina lahko vsak dan sestajala. Prebiral bi časopise in revije in se tako izobraževala, ko bi sledila vsakodnevnim dogodkom doma in v svetu. Torej je nujno, da ima mladina svoj prostor. Za mladinski klub se je cerkniška mladina zavzemala že pet let, a je to uspelo le mladini Brestovega aktiva šele letos. Lahko rečemo, da ima mladina Brestovega aktiva svoj prostor. Tako lahko na vseh področjih hitreje uspeva in se izobražuje. Večkrat se lahko sestaja in govori o političnem življenju doma in v svetu. Tam govori o težavah, ki niso značilne samo za delo naše mla-

dine TP Cerknica, ampak tudi za življenje in delo ostale mladine, naše domovine in sveta ter delovanje ostalih naprednih političnih organizacij.

Za mladinski klub na Brestu so nam dali prostore kegljišča Bresta. S tem se ni mladina samo začela razvijati in usposablja za politično delo, ampak tudi v športu. Ustanovili so mladinsko kegljaško vrsto, ki trenutno šteje 12 članov. Čeprav s svojimi rezultati niso enaki članom, so lahko zadovoljni, da v tako kratkem času dosega tako dobre rezultate. Lahko ugotavljamo, da se je mladina močno zanimala za kegljaški šport. Ne vadijo samo mladinci, ampak tudi mladinke, ki bodo lahko kasneje zastopale mladinsko žensko vrsto. Poleg kegljaške

Člani mladinskega kluba Bresta kegljajo

vrste so sestavili tudi šahovsko, ki marljivo vadi in se pripravlja na srečanja med mladinskimi aktivnimi občinami in izven občinskih meja.

Za to aktivno dejavnost pa se mladina lahko zahvali kegljaškemu odboru ter ostalim aktivnim kegljačem, ki so ji odstopili prostor, v katerem se mladina kulturno, športno in politično usposablja za svoje prihodnje življenje in se zabava v prostem času.

J. Znidaršič

Pariz — moje delo, študij in vtisi

Naše časopisje nas redno obvešča o tujih deželah in krajih s potopisnimi članki vseh vrst. Vendar je treba omeniti da kraj s svojega zornega kota, torej, vsakdo gleda neko tujo deželo ali da je vsaka pripoved zase posebnost. To je dokaj razumljivo, saj se ljudje, med drugim, razlikujejo tudi po interesnih področjih. Vtisi nekega novinarja, ki je odšel v tujo deželo z namenom, da jo spozna in predstavi bralcem, se brez dvoma razlikuje od mnenja delavca, ki si je tu poiskal svoj zaslužek; posebna podoba se vtisne zopet komu, ki je šel tja, da si pridobi širše znanje o jeziku.

V inozemstvo, zlasti v Francijo, Anglijo in Nemčijo, potuje vsako leto mnogo naših in tujih študentov. Tudi jaz sem bila ena tistih, ki skušajo na kraju samem preizkusiti svoje jezikovno znanje, pot pa me je zanesla v prestolnico Francije, Pariz. Zahvaljujoč se podjetju BREST je bilo moje bivanje v Parizu malo drugačno od življenja mojih kolegic. Kot verjetno večina bralcev ve, se študentke v Franciji največ zaposlujejo v družinah, kjer pazijo otroke in pomagajo pri gospodinskih delih; to so tako imenovane dekleta »au pair«, medtem ko se študentje zaposlujejo v recepcijah raznih hotelov, seveda največ v nočnih urah. Zaslužek obojih, z redkimi izjemami, omogoča le skromno prebivanje iz meseca v mesec.

Jaz sem bila v službi v francoski podružnici Slovenija lesa. Podjetje ima deljen delovni čas: zjutraj se delo začne ob 8.30 in traja do 12., potem imajo eno uro in pol opoldanskega počitka, popoldansko delo pa traja od 13.30 do 18. Francozi so na tak delovni urnik povsem navajeni; nikakor ne morejo razumeti, zakaj se delo pri nas začne že ob 6 uri, ko bi lahko počivali še do 8., medtem ko je mene tak delovni čas, vsaj v začetku, precej utrujal.

Po končanem delu sem obiskovala šolo na »Alliance française«; to je šola s pestrim sestavom, saj zbira študente različnih poklicev, narodnosti in nudi ne samo vsakodnevni pouk, temveč organizira tudi družabno življenje. Vsak teden so plesi, pevske vaje, sestanki s francoskimi študenti, različna predavanja in izleti po Parizu in okolici. Poleg tega deluje v okviru šole študentska samopostrežna restavracija, ki nudi dnevne obroke po znatno nižjih

verjetno je, kako vesele so te družbe!

Šola ima petstopenski študij. Vsaka stopnja traja od 3. do 4. mesecev. Vpisati je treba vsak mesec posebej in plačati šolnino, ki znaša od 60 do 70 frankov. Ni pa nujno, da je študij neprekinjen, torej da se študent vpiše mesec za mesecem. Lahko za en ali dva meseca ali pa tudi za celo leto študij prekine in ga potem nadaljuje. Ob prehodu iz ene stopnje v drugo je treba narediti prehodni izpit. Ponavadi je ob teh izpitih, ki sestojijo iz nareka, razlage besed, slovnic in kratkega sestavka, velik osip, torej, da več kot polovica študentov ne opravi izpita in mora ostati na isti stopnji, dokler jim to ne uspe. Po četrtri stopnji lahko vsak študent napravi diplomsko pisanega in pogovornega francoskega jezika, po peti stopnji pa še diplomsko višje stopnje. Šola pripravlja učence tudi za bodoče profesorje, ki imajo potem preizkusne izpite na tej šoli. Tako vsestransko delovanje »Alliance française« je vredno občudovanja!

Lahko trdim, da opravlja ta šola veliko poslanstvo tudi v svetovnem merilu, saj navezovanje stikov med mladimi različnih narodnosti in ras ni tako majhnega pomena v današnjem nemirnem svetu.

Mogoče sem se preveč razpisala o študiju; da bodo zadovoljni tudi tisti, ki jih zanima Pariz kot mesto, bom v kratkem podala nekaj bežnih slik. Pariz sam daje vtis mogočnega stare prestolnice, kar tudi v resnici je. Nepozabni kulturno zgodovinski spomeniki: Louvre, Notre Dame, Sacre Coeur, opera, da ne naštevam ostalih umetnostnih galerij, napravijo na današnjega človeka svojevrsen vtis. Nehote se vprašam, ali je mogoče, da sta človeška roka in razum ustvarila, pred velikim razmahom tehnike, kaj tako veličastnega?

Mnogi si predstavljajo Pariz kot mesto največje elegancije. Vendar temu ni tako. Pariz je tako preplavljen s tujci, da torej najbolj elegantni del, kjer prebivajo samo Parižani ne izstopa in pogled na ulico ni tako sijajen, kot bi si mislili. Ne gre pa tu samo za moje mnenje, ampak je to precej splošen vtis.

Nekaj, kar je treba omeniti, so tudi razkošne izložbe, za naše pojme, izredno visokimi cenami. Res je, da imajo Francozi mnogo lepih stvari, a vendar po estetskem okusu, vsaj za moj pojem, prednjačijo Italijani. V Franciji so vse lepe stvari zelo drage v primerjavi z Italijo, kjer je cenejše in kvalitetno slabše blago tudi zelo estetsko izdelano.

S tem sem nanizala nekaj slik in splošnih vtisov o Parizu, ki bodo za bralce še toliko bolj zanimive, ker ima BREST poslovne stike s Parizom in sodeluje na vsakoletnih razstavah pohištva v francoskem glavnem mestu.

M. Mesojedec

ALI VESTE...

...da je v mesecu januarju vložilo prošnje za stanovanjski kredit kar 26 delavcev. Prav tako ne zaostajajo kandidati za stanovanja.

Da bi podjetje lahko vsem izpolnilo želje, bi moralo imeti na razpolago petdeset milijonov starih dinarjev za posojila posameznim graditeljem in šestindvajset prostih stanovanj.

To pa še niso končni podatki, saj vloge še vedno prihajajo.

...da je v prejšnjem letu naša Berta odposlala par 60.958 pisemskih pošilk. Kolikokrat je morala zaradi slabe telefonske zveze ponavljati besedo »Halo« ni uspel izračunati niti naš najsodobnejši seštevni stroj.

Mladinci pri šahu v Brestovem klubu

Zaposlovanje v naši občini

Prehod na smotrnejše gospodarjenje je tudi na področju zaposlovanja povzročil temeljite spremembe. Delovne organizacije so v prvi vrsti poiskale vse notranje rezerve delovne sile, zato so bile potrebe po novih delavcih malenkostne. Posledica takšnega stanja je bila, da je porastlo število iskalcev zaposlitve, spremeni se je tudi sestava brezposelnih po strokovnosti in sestava po starosti. To pomeni, da je bilo na zavodu za zaposlovanje vedno več brezposelnih, da so med temi brezposelnimi tudi taki, ki imajo srednjo ali poklicno šolo in da je med brezposelnimi vedno več mladine.

Najkritičnejše obdobje na področju zaposlovanja je bilo leto 1967, ko so nekatere manjše delovne organizacije odpuščale delavce, dve delovni organizaciji pa sta bili likvidirani.

V zadnjih štirih letih je bilo največje število zaposlenih v družbenem sektorju leta 1965, nakar je začelo upadati in je v letu 1967 doseglo najnižje število zaposlenih. V preteklem letu pa se je število zaposlenih zopet povečalo.

Število zaposlenih v družbenem sektorju	1965	1966	1967	1968
	4145	4020	3772	3948

Služba zaposlovanja, ki je bila v času manj smotrnega gospodarjenja zgolj registrator brezposelnih, je morala svoj način dela prilagoditi nastalim spremembam.

Veliko pridobi na pomenu poklicno usmerjanje mladine, ki usmerja mladino predvsem v take poklice, kjer bo lahko dobila ustrezno zaposlitev.

Sodelovanje z gospodarskimi organizacijami postane tesnejše in strokovnejše. Delovnim organizacijam moramo posredovati take delavce, ki bodo s svojim znanjem in svojimi sposobnostmi najbolj ustrezali zahtevam delovnega mesta. Tako v zadnjem ča-

su vedno več delovnih organizacij zahteva preizkus sposobnosti za vse delavce, ki jih nameravajo sprejeti na delo.

Naslednji način našega delovanja je v tem, da skušamo vplivati na večjo prostorsko gibčnost brezposelnih. To pomeni, da skušamo doseči pri iskalcih zaposlitve pripravljenost, da se zaposlijo tudi izven domačega kraja. Temu načinu dela bomo morali v bodoče posvetiti še več naporov, predvsem se pri nezaposleni mladini. Le-ta nima do doma takšnih obveznosti, da bi morala nujno ostajati doma, ko pa so druge možnosti za primerno zaposlitev. Komunalni zavod za zaposlovanje v Ljubljani organizira občasno za določene poklice, za katere je povpraševanje, posebne seminarje, kjer si lahko predvsem mladina pridobi strokovno znanje in poznejše zaposlitev.

Da pa bi si lažje predstavljali trenutno problematiko na področju zaposlovanja pri nas, pa še nekaj števil.

V preteklem letu se je prijavilo za zaposlitev 398 delavcev, zaposlenih ali izločenih pa je bilo

321 delavcev. Poprečno je bilo v letu 1968 prijavljenih pri zavodu 139 delavcev. Sedanje stanje pa je 173. To število ne pomeni povečanja brezposelnosti, pač pa označuje to, da so sedaj skoraj vsi iskalci zaposlitve prijavljeni pri zavodu, medtem ko so se prej prijavljali pri delovnih organizacijah.

V zadnjih letih se je občutno zmanjšala menjava zaposlenih. V obdobju pred gospodarsko reformo je okrog 2% zaposlenih vsak mesec menjalo zaposlitev, sedaj pa je to število zelo majhno in redko preseže 0,5%.

Harmel — Svet

Še dve stopnici do cilja

Dijake Tehniške šole v četrtem letniku oddelka v Cerknici čaka do zaključka študija še uspešno zaključeno zadnje polletje in maturi. Prvo polletje so dijaki zaključili razmeroma uspešno v primerjavi z oddelki Lesnoindustrijskega odseka matične šole. Uspeh dijakov pa ni dober v primerjavi z uspehi, ki so jih isti dijaki dosegali v prejšnjih letnikih. Pozitivno ocenjenih je 15 dijakov ali 65,2%. Z negativnimi ocenami pa je 8 dijakov ali 34,8%.

Na srečo je dijakov, ki imajo po eno negativno oceno, kar šest; le dva dijaka imata štiri in več slabih ocen. Dijaki, ki imajo po eno negativno oceno, imajo dejansko možnost do konca šolskega leta oceno popraviti. Dijaka, ki imata štiri negativne ocene, pa bosta morala vložiti največje napore, da bosta dosegla pozitivni uspeh in lahko v junjskem roku opravljala maturo.

Srednja ocena v razredu je 3,1 (nekaj boljše kot dobro). Trije dijaki imajo prav dober uspeh, enajst dijakov dober in le eden zadosten uspeh. Najnižja srednja ocena in tudi največ negativnih ocen je pri matematiki. Verjetno krivde za slab uspeh iz matematike ne nosijo samo dijaki, ampak tudi predavatelj, ki predmet poučuje. Pri tem predmetu nima niti en dijak odlične ocene, iz česar lahko sklepamo, da niti eden ne obvlada v celoti predpisanega programa matematike.

Srednje ocene pri ostalih predmetih se gibljejo od 2,3 do 4,0 pri tujem jeziku, oziroma do 4,2 pri praktičnem pouku ali telesni vzgoji.

Do konca letnika je le še ena, sicer malo daljša konferenca. Po šolskem koledarju se bo pouk zaključil 26. aprila. Nato bodo do konca junija dijaki opravljali maturo, kar bo zadnji pregled pred vstopom na delovna mesta v proizvodnjo. Prav gotovo bo

prehod iz šolskih klopi k reševanju konkretnih nalog v tovarnah najtežji. Tu se bo najhitreje pokazalo, kdo se je učil le za oceno in kdo za bodoči poklic in delo, ki ga bo opravljal. Znanje, ki ga je posameznik pridobil v šoli, bo lahko hitro prišlo do izraza.

Dijaki prvega letnika so imeli v primerjavi s četrtem nekoliko slabši uspeh. Saj je bilo le 9 dijakov ali 38% brez slabih ocen. 15 dijakov ali 62% pa je imelo nezadostne ocene. Tudi v prvem letniku ima največ dijakov slabe ocene pri matematiki. Dijaki prvega letnika se bodo morali močno potruditi, da bo uspeh na koncu leta boljši.

Vsem dijakom želim, da bi imeli ob zaključku letošnjega šolskega leta čimveč uspehov, kar pa bo uresničljivo le s povečano marljivostjo in vestnostjo vsakega posameznika.

J. Otoničar

Kaj je vplivalo na ugodno dosežen načrt za mesec december 1968 v TP Martinjak

Leto 1968 je bilo za TP Martinjak dokaj težko, kajti v tem obdobju je bil dan pečat proizvodnji stilskega pohištva. Razvilo se je tapetništvo, kar je tudi zelo važno za tovarno.

Tovarna pa je uspešno prodreti na tržišče predvsem v ZDA z zahtevnim stilnim pohištvom in tudi pridobila količinska naročila.

Tovarna pohištva Martinjak je v mesecu decembru dosegla načrt rekordno, to je 2.054.740 N din, kar je do sedaj največ, ali 114% od predvidenega mesečnega načrta. Da je bil načrt za december presežen, je potrebno omeniti naslednje dejavnike, ki vplivajo na proizvodnjo:

Predvsem do neke meje jasen program dela, ki omogoča boljše in pravočasno pripravo dela,

Kako poteka modernizacija?

Marsikoga zanima, kako je z izpolnjevanjem programa modernizacije proizvodnih zmogljivosti. Dejstvo je, da je postopek od predložitve elaborata Mednarodni banki do operativnosti črpanja kreditnih sredstev izredno dolg. Tako je postal kredit Mednarodne banke v znesku 680.000 \$ operativni, to pomeni potrjen, tako s strani naše vlade kot Mednarodne banke, šele v prvi polovici meseca januarja. S tem je dala Mednarodna banka Brestu in ostalim jemalcem kredita na razpolago vsa sredstva odobrenega kredita, vendar zopet po postopku glede črpanja sredstev, ki ga zahtevajo pravila banke. V ta postopek sodijo predvsem najmanj tri različne ponudbe proizvajalcev opreme iz držav članic Mednarodne banke natančne tehnične in ekonomske obrazložitve izbrane opreme s strani podjetja.

Časovno razdobje postopka gle-

de pridobitve kredita smo zelo koristno izbrali za dokončne izbire najustreznejše opreme, za zniževanje cen, pridobivanje zadnjih predračunov itd. Hkrati pa smo z delnim črpanjem sredstev 6 milijonskega kredita Kreditne banke in z lastnimi sredstvi opravili ustrezno gradbeno energetsko rekonstrukcijo, tako da so te naprave v zaključni stopnji in se bodo lahko takoj po prejemu ustrezne uvozne opreme vključile v proizvodnjo. Trenutno je uvozna oprema v stopnji pridobivanja komercialnih soglasij pri Jugoslovanski investicijski banki v Beogradu kot izključnemu zastopniku Mednarodne banke v Jugoslaviji, delno pa tudi že v stopnji naročanja pri samih proizvajalcih opreme. Predvidevamo, da bo glede na dobavne roke pretežna večina strojev prispela v Brest v tretjem tromesečju letošnjega leta.

D. Mlinar

Pravnik odgovarja

VPRAŠANJE: Kako se proste sobote obravnavajo pri izračunu dolžine rednega letnega dopusta? Slišijo se govorice, da po novem ne bo prosta sobota prišteta letnemu dopustu. Ali je to res in kakaj tako?

ODGOVOR: Žal — res bo tako! V letu 1968 so podjetja neenotno obravnavala proste sobote pri izračunu dolžine rednega letnega dopusta. Člen 150 temeljnega zakona o delovnih razmerjih pa se glasi takole: »Če vpelje delovna skupnost petdnevni delovni teden, se za šteti dan glede uveljavljanja pravic iz dela v delovni organizaciji (letni dopust, otroški dodatek in drugo), šteje kot da bi ga bil delavec prebil na delu.«

Na prvi pogled se nam tolmačenje, da bomo pri dopustu ob prosti soboto, ali celo ob dve ali tri, upira. Vendar, pogledimo, kaj je pravzaprav prosta sobota!

Prej smo delali šest dni v tednu, enako v soboto, kot ostale delovne dneve. Zdaj pa v prvih petih dneh tedna doprinesemo z nekoliko daljšim vsakodnevnim delom še toliko, da nam v soboto ni treba delati. Lahko bi rekli tudi tako: delati moramo 42 ur na teden, od ponedeljka do sobote. Toda, ker smo dovolj pridni prvih pet dni, lahko v soboto ostanemo doma. Soboto smo si »prislužili« med tednom, saj smo izpolnili zahtevo po 42-urnem delovnem tednu.

Zdaj pa gremo na dopust! Prvih pet dni v tednu počivamo, nismo si prislužili proste sobote, kot sodelavci, ki ta čas delajo. Če smo še v dvomu, nas pri tem »prepriča« citirani člen 150 TZDR (... se za šteti dan glede uveljavljanja pravic iz dela v delovni organizaciji šteje, kot da bi ga bil delavec prebil na delu).

Po določbi istega zakona (člen 65, prvi odstavek) mora trajati letni dopust delavca najmanj štirinajst delovnih dni. In ker se so-

bote obravnavajo kot »dnevi, ki jih prebijemo na delu«, jih moramo vštetiti v teh »najmanj štirinajst delovnih dni«.

Kogar podrobneje zanima utemeljitev navedenega obravnavanja prostih sobot, si lahko ogleda še naslednje vire:

Pojasnilo Zveznega sveta za delo št. 1723/1-167 z dne 14. februarja 1968.

»Slobodne subote«, članek v reviji Savremena praksa št. 180 z dne 24. VI. 1968, str. 5 in

Privredno pravni priručnik, članek na strani 80 v št. 10 iz leta 1968.

Z. Zabukovec

BREST premagan od Gradisa

ZAKLJUČENO PRVENSTVO KTS LJUBLJANA V DISCIPLINI 8 X 200 LUČAJEV

V soboto 18. januarja letos je bilo na kegljišču BREST v Cerknici končano letošnje prvenstvo Ljubljanske tekmovalne skupnosti v kegljanju na 8x200 lučajev. Na tekmovalnem igrišču je sodelovalo 16 klubov. V zadnji tekmi prvenstva sta se za prvi mesti pomerila »GRADIS« Ljubljana in »BREST« Cerknica. Športna sreča je bila tokrat naklonjena »GRADISU«, ki je v drugi tekmi premagal »BREST« za 58 kegljev in tako odvezel »BRESTU« prvo mesto. V prvi tekmi v Ljubljani pa je zmagal »BREST« s 17 keglji razlike.

Rezultati: 1. Gradis 12817 podrtih kegljev, 2. Brest Cerknica 12776 podrtih kegljev, 3. Slovenija ceste 12724, 4. Saturnus 12490, 5. Ilirija 12271, 6. SAP 12139, 7. Invalid 12102, 8. Litostroj 11992 podrtih kegljev itd.

Drugo mesto za Brestovo ekipo, v kateri so igrali Jože Koščak, Jože Kos, Slavko Tornič, Ludvik Štrukelj, Janez Homovec, Franc Zorman, Dušan Arko, Roman Zwölf in Edo Prešeren, je vsekakor velik uspeh, če upoštevamo, da pri ljubljanskih klubih nastopajo nekateri bivši in sedanji državni reprezentanti ter imajo neprimerno boljše pogoje za trening, saj trenirajo na avtomatskih kegljiščih.

Brestova ekipa v letošnji sezoni ni mogla v celoti izvesti treningov, ker je zamrznila naprava za ogrevanje kegljišča. Popraviti smo jo uspeli šele en dan pred tekmovaljem.

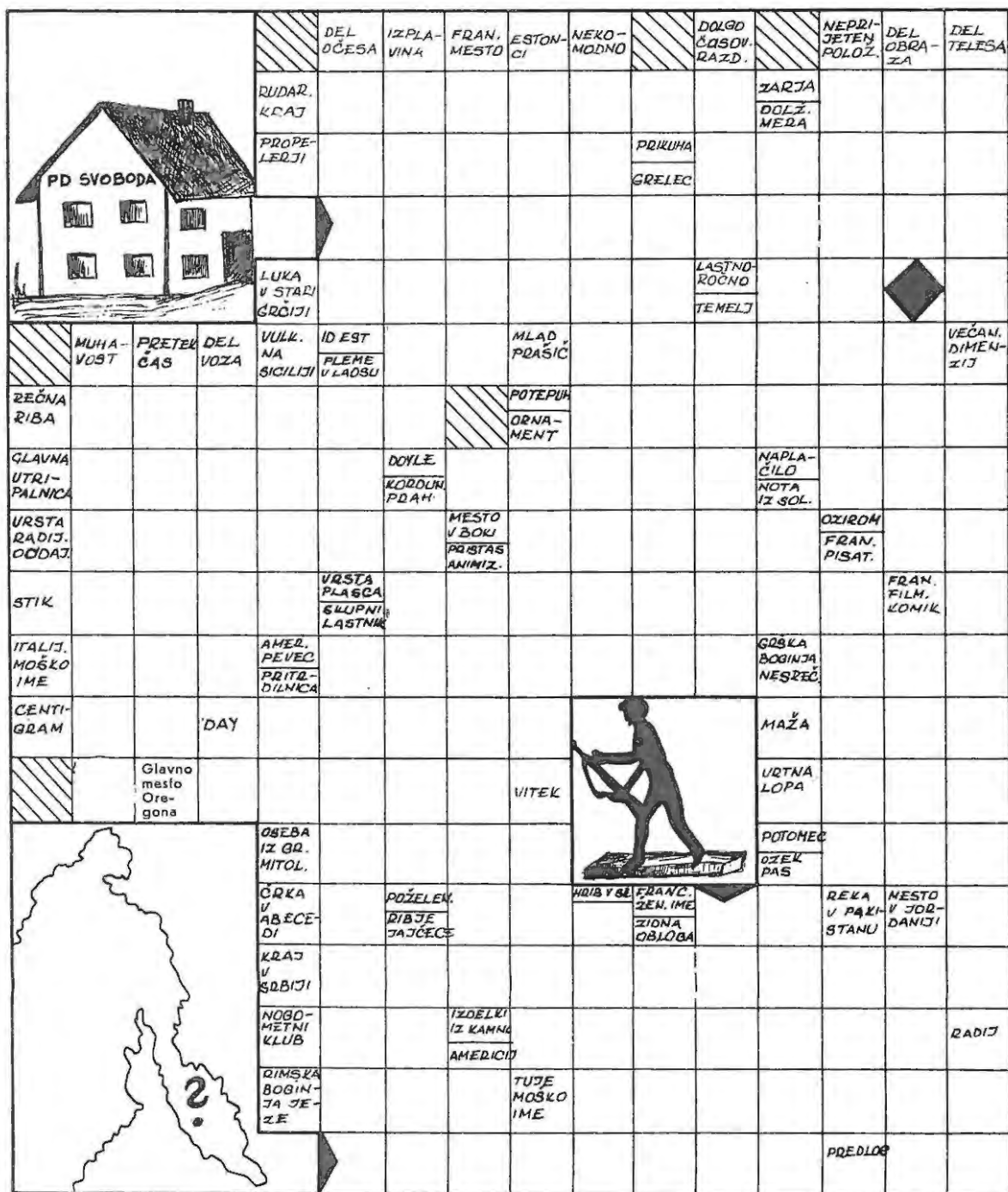
V začetku februarja letos pa se bo pričelo republiško moštveno prvenstvo na 8x200 lučajev, kjer ima pravico sodelovati 16 klubov iz Slovenije. V ligo se je uvrstilo 12 moštev po lanskeletnih rezultatih, kjer je bil Brest osmi, za preostale štiri klube pa veljajo najboljše rezultati iz kvalifikacijskih tekmovalj za slovensko ligo.

Kakšni bodo rezultati republiškega tekmovalja, bomo videli prihodnji mesec; po dosedanjih rezultatih lahko upamo, da bo Brestova kegljaška ekipa v slovenski ligi dosegla še boljše rezultate in mesto kot v preteklem letu.

F. Tavčelj

Nagradna križanka

Nekaj cesničnik s poti po Parizu

Iti na sejem, pa naj si bo doma ali na tuje, ni prijetna reč. Veš, da boš moral en, dva, tri ali več dni korakati po desetih kvadratnih metrih, nabirati vtise in strupeno ogledovati razstavljeno blago. Kdor je to že preizkusil, ve, da je to napor, ki se poplača s tem, da utrujen, kot si, ogleduješ v prostem času zanimivosti mesta, kjer si. Letos je bila v Parizu večja skupina Brestovcev. Trije komercialisti, eno oblikovalec, trije tehnični referenti in štirje tovariši iz priprave in vodenja proizvodnje po-hištva.

RAZPIS NAGRAD

1. nagrada 50 din
2. nagrada 30 din
3. nagrada 10 din
4. nagrada 10 din

Pravilna rešitev nagradne no-volne križanke:

Vodoravno: želi srečno novo le-to, elastika, barometer, planinka, Skandinavija, semenarna, oko, sj, kol, okov, aktiv, vd, Alpe, varati, Olševa, kvartal, as, oda, ete, pre-stave, nn, plaketa, OM, ba, jarem, Kis, dimnikar, erotik, SK, Loara, kantata, podkev, a, sto, VR, dža-ur, Arnavt, tov, Dedek mraz, AA, ie, Inn, omet, pošast, trn, kaj, GO, ekipa, ne, k, Alabama, Američan, alka, ličar, nazor, edin, er, otirač, Sara, VK, Alma, deci, be, SD, alt, silvestrovanje, oje, sprevodnik, raca, askeza, č.

NAGRADE IZ 15. ŠTEVILKE BRESTOVEGA OBZORNIKA

1. nagrada 100 din: Jakob Be-vanda, Cerknica
2. nagrada 60 din: Janez Kova-čič, Cerknica
3. nagrada 20 din: Jerica Kovš-ca, Cerknica
4. nagrada 10 din: Maja Klobu-čar, Cerknica
5. nagrada 10 din: Edo Tavželj, Celje, Cankarjeva 2

Dolžina potovanja je bila od-visna od naloge, ki jo je posa-meznik dobil ob odhodu v Pa-riz. Potovanje je bilo dobro or-ganizirano; problemov ni bilo, vsi smo se zbrali v hotelu Le Fo-ryer Moderne. Od tu so vodile poti naprej in nazaj.

Manjkalo tudi ni humorja, pa smo ga zato namenili nekaj še bralcem Brestovega obzornika.

1. Hudo je, če te tišči čevlji, še huje pa je, če je otiščanec tisti neobdiganec. Inž. Resnik je Tomažu Pucu potožil, da ga muči otiščanec. Puc, pripravljen za takojšnjo pomoč, mu prilepi na desno nogo obliž. Ko kasneje hodita po sejmu, pravi inž. Res-nik Pucu: »Tista tvoja žavba pa res nič ne pomaga.« »Kako to,« se razhudi Puc, braneč svojo medicino, »dal sem ti ga na desni mezinec in bosta — mora po-magati.« »Že, že,« pravi Resnik, »mene boli mezinec na levi no-gi.«

2. Tomaž Puc je bil prvič v Parizu. Vse se klanja in po-zdravlja. Pri prihodu ni dosti pozdravljal, pri odhodu pa je po-udarjal svoj buon jours — bon žur, ali po naše dober dan. Pa recite če ni »bon žur« uporabljaj ob pravem času. Francoščina je res težka.

Potem je še nekaj takšnih pri-god, ki niso za objavo v Bre-stovem obzorniku. Pa, da ne bo-ste mislili, kdo ve kaj. Morda to, da so nekateri tovariši raje brali kriminalke, kot hodili po-noči po Parizu. No, pa to ni hu-mor, to je bilo povsem res. In še in še.

3. Vlak proti domu je imel od-hod zvečer nekaj čez 19. uro. Tone Bavdek, otovorjen in s ste-klenico v žepu, je na peronu ne-strpno čakal ob prtljagi Vidovi-ča. Ura se pomika, Vidoviča pa od nikoder. Nervozno čaka in čaka, kar priteče Vidovič. Se-daj pa na lov za vagonom. Vlak je bil dolg, tako dolg, da je Bav-dek resno mislil in še misli, da je imel najmanj 83 vagonov. Naš vagon je imel namreč številko 83.

4. Posebnost prtljage je bil Vidovičev zeleni kovček. Kje do-biti vrv, da bi ga prevezal, saj okovi niso več držali. Puc pra-vi, da mu pasu več ne posodi, ker pokvari sponko. Torej okva-ra ni nova. Kovček je dobil sta-ro bolezen. Z dvema svetlečima vrvicama je dobil izraz izziva-jočega kovčka! 10:1 so padle stave: ta kovček bo medij za carino v Sežani. Če so ga na meji med Francijo, Svico in Ita-lijo kaj gledali, ne vemo, ker smo spali. Svetili pa so menda v tisti kovček. Sežana: »Prosim, dajte tistile kovček,« pravi ca-rinik. Vidovič hiti odvezovati, da je kaj. Ker ni bilo nič, tudi carine ni bilo nič. Zeleni kov-ček je torej res bil medij.

5. Ko je na vmesni postaji iz Postojne nekdo vprašal Vidovi-ča, s katerim avtom se je pri-peljal do tu, je Vidovič rekel: »Tako hitro smo se pripeljali, da še sam ne vem, s katerim. Vozil se je z Markovičevim Au-dijem.

Teh nekaj »humorističnih« be-ležk naj bo v prihodnje napotek za zbiranje takšnih in sličnih dogodkov, s katerimi bi bolj po-pestrili naš list.

NA VEČERNI EKONOMSKI SOLI

so maturirali:

1. Franc Opeka
2. Franc Udovč,
3. Tončka Ostanek.

NA VIŠJI ŠOLI ZA ORGANIZA-CIJO DELA

je v oktobru diplomiral

Janez Otoničar.

ČESTITAMO!

F. Tavželj

BRESTOV OBZORNIK GOSTUJE

OBČNI ZBOR RIBIČEV

V nedeljo 12. januarja je imela Ribiška družina Cerknica redni letni občni zbor, na kate-rem so se ribiči pogovorili o uresničitvi postavljenih ciljev v pretekli lovni sezoni in o načr-tih za naslednje leto. Iz poročila predsednika in gospodarja je bilo možno razbrati, da je de-javnost, s katero se ukvarja ta organizacija, dokaj zahtevna, zlasti pa stane precej denarja. Samo v preteklem letu je orga-nizacija porabila nad 7500 dinar-jev za ribji zarod v vodah. Ri-biška zveza Slovenije predpiše vsako leto najnižji načrt vlagan-ja, katerega morajo družine iz-polniti ne glede na razpoložli-va sredstva.

Z lastnimi sredstvi smo naba-vili 2000 mladice potočnih postr-vi, 1400 mladice krapa in 100 kg postrvi šarenk za prodajo.

Ce primerjamo sredstva, ki jih dobi Ribiška družina od prodaj-nih dovolilnic in rib za prodajo, vidimo, da morajo ribiči sami prispevati več kot 3000 dinarjev.

Poleg tega so ribiči opravili okrog 1300 delovnih ur pri re-ševanju mladice, ko je presihalo Cerkniško jezero, kar je skoraj 16 ur na člana. Če upoštevamo ceno ribolovnega dovoljenja, pri-spevek, ki ga vsak član vplača za reševanje rib, članarino in prostovoljno delo pri akcijah, potem stane vsakega člana špor-tni ribolov okrog 300 dinarjev letno. Materialna korist, ki jo imajo ribiči pri uplenu rib, ni-

kakor ne pokriva izdatkov. Ri-biči delamo vse to iz ljubezni in strasti do športnega ribolova.

Predstavljajmo si, da bi vode Cerkniškega jezera upravljala neka gospodarska organizacija s svojim rentabilnostnim računom in plačano delovno silo. Nič čud-no torej ni, zakaj ribiči, organi-zirani v cerkniški družini, nego-dujejo zaradi življenjsko nemo-goče delitve voda na Cerkniškem jezeru. Zavod za ribištvo upravlja zgornji del jezera, kjer so stalne vode in ni požiralni-kov, družina pa spodnji zahodni del, kjer vode vsako leto presah-nejo tudi po večkrat. Ob vsakem presihanju pa je potrebno mno-go naporov in precej delovnih moči, ki morajo nesebično pri-jeti za delo in reševati, kar se re-šiti da.

Ker manjkajo stalne vode, ka-mor bi reševali podmladek, smo s prostovoljnim delom napravili nekaj jezov, da bi zadržali vsaj nekaj vode, kamor odlagamo re-šene ribe. V kako neenakem po-ložaju je naša organizacija z Za-vodom, si lahko predstavlja sa-mo tisti, ki razmere na Cerkniškem jezeru pozna. Menim, da bi morali pristojni forumi krivi-co, ki je narejena, popraviti in tudi naši družini dodeliti nekaj stalnih tekočih voda. Družina vlaga ogromno truda in sred-stev, da ohranja stalež, medtem ko Zavod brezskrbno izkorišča to, kar mu je narava dala.

Kljub krivici pa ribičem ne manjka volje. Resno že razmiš-ljamo o tem, kako bi prišli do

svojih prostorov — Ribiškega doma. Takoj, ko bo urbanistično urejen prostor na Goričici, se bomo lotili dela pri gradnji do-ma. V njem bomo predvidoma odprli tudi gostinski obrat. Na-črti so lepi in upamo, da jih bo-mo tudi uresničiti, seveda če nam jih ne bo preprečil nov za-kon o sladkovodnem ribištvi, ki se baje neke na tistem priprav-lja.

T. Kebe

CERKNIŠKO JEZERO: DANES DA, JUTRI NE

Mlajša generacija ne pomni, da bi Cerkniško jezero usihalo sredi jese-ni. Zgodilo pa se je to letos, ko je bila jesen zelo suha in je šele no-vember prinesel padavine. Take je-seni so bili veseli vsi tisti, ki čez polejje niso mogli pospraviti stelje, ker je bilo jezero zalito. Ribiči pa so se hudovali nad naravo, ki ni-kakor ni hotela podariti dežja. Za-jo je začelo jezero letos že četrtič usi-hati v Vodonosu, Rešetu in v Sita-rici, drugič pa v Relju. Vsakdo bi mislil, da v takih pogojih ob čet-tem presihanju jezera ne bo nobe-nega repa več v njem, toda vsi smo se začudili, kako je moglo biti sa-mo v Rešetu in Relju več kot 500 kg rib, največ linjev, manj pa ščuk. Pri-vič pa so ob zadnjem presihanju preizkusili tudi sodobno orodje za reševanje rib, to je agregat s pri-borom, ki ga je Ribiška družina ku-pila iz lastnih sredstev. Verjetno je to omogočilo obilen plen, kajti v nizkem vodostaju so ribam poma-gali, da jih niso požrli neusmiljeni